

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România 2011-2012

Climates

91
Anul 9
aprilie 2016

Director fondator:
Ion Iancu Vale

Director editor:
Gheorghe-Valerică
Cimpoca

literare

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

Hristos a înviat!
Paste Fericit!

Climate literare

Semnează în acest număr

Poeme, românești, de Paști	pg 3
Al. Florin Țene	pg 4
Maria Niculescu	pg 6
Nicoleta Milea	pg 8
Ion Iancu Vale	pg 10
Florea Turiac	pg 11
George Roca	pg 12
Gheorghe Valerică Cimpoca	pg 16
Roni Căciularu	pg 18
Daniel Ioniță	pg 19
Roni Căciularu	pg 21
Paul Polidor	pg 20
Nicolae Vălușeanu Sârbu	pg 24
Albu Magdalena	pg 25
Mari scriitori ruși... ..	pg 26
George Bârligeanu-Vulcana	pg 28
Ion Catrina	pg 29
Vavila Popovici	pg 30
Ion Teodor Palade	pg 32
Sabina Măduța	pg 33
Constantin P. Popescu	pg 34
Nicolae Matcaș	pg 36
Corneliu Vlad	pg 37
Alexandru Ștefănescu	pg 38
Dorel Shor	pg 39

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE
RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI
RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022)

Adresa redacției principale:

Telefoane: 0722 702578

Târgoviște OP 1-CP 14

E-mail: ioniancuvale@yahoo.com

web site: <http://climate.litere.ro>

Redactor șef: *Ion Iancu Vale*

Redactor șef-adjunct: *prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoca*

Colegiul redacțional: *Grigore Grigore, Ion Teodor Palade, Romulus Gandy Georgescu, Emil Stănescu, Florea Turiac, Gabriel Mihalache, dr. George Bârligeanu-Vulcana*

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță

Sebastian Drăgan

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev. Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.

Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica Moldova, Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Eugen Axinte, Iulia Barcaroiu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, Eugen Evu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Maximca Grasu, Mirel Horodi, Djamal Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, Emil Persa, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Delia Stăniloiu, Al. Florin Țene, Baki Ymeri.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Revistă editată de Societatea Cultural-Istorică „ARM” Târgoviște ISSN 1843-035x

Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni

Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu

Poeme românești de Paști

La Paști

Tudor Arghezi

*La toate lucarnele și balcoanele
Au scos din cer îngerii icoanele
Și-au aprins pe scări
Candele și lumânări.*

*Orașele de sus, în sărbătoare,
Au întins velnițe și covoare,
Și ard în potire
Mireasma subțire.*

*Și din toate ferestrele odată,
Mii și sute de mii,
Heruvimii fac cu mâna buclălată
La somnoroșii copii.*

Paștele

Vasile Alexandri

*De Paști în satul vesel căsuțele-nălbite
Lucesc sub a lor maldure de trestii aurite
Pe care cocostârcii, înfipti într-un picior,
Dau gâtul peste aripi, tocând din ciocul lor.*

*Un scrânciob mai la vale pe lângă el adună
Flăcăi și fete mândre ce râd cu voie bună;
Și-n sunet de vioare, de cobze și de nai
Se-ntoarce hora lină, călcând pe verde plai.*

*Bătrâni cu fețe stinse, români cu fețe dalbe,
Românce cu ochi negri și cu ștergare albe
Pe iarba răsărită fac praznic la un loc,
Iar pe-mprejur copiii se prind la luptă-n joc.*

*Și scrânciobul se-ntoarce, purtând în legănare
Perechi îmbrățișate cu dulce înfocare,
Ochiri scânteietoare și gingașe zâmbiri
Ce viu răspândesc în aer electrice luciri.*

Pe cruce

Vasile Voiculescu

*Iisus murea pe cruce. Sub arșița grozavă
Pălea curată-i frunte ce-o sângerase spinii
Pe stâncile Golgotei tot cenul Palestinei
Părea că varsă lava.*

*Și chiar în clipa morții fulară cărturarii
Cu fierea oțelită îl adăpau străjerii...
Râdea cu hohot gloata cu spasmele durerii
Și-l ocărau tâlharii.*

*Zdrobită, la picioare-i zăcea plângând Maria
Și-adânc zbucnea blestemul din inimă-i de mamă
Alături Magdalena, în lungă ei măramă,
Țipa văzând urgia.*

*Departe ucenicii priveau fără putere...
N-aveau decât să fugă în lumea cea pribeagă
Cu el se năruise nădejdea lor întreagă
Și fără mângâiere.*

*Târziu, pomi mulțimea în pălcuri spre cetate
Pe drumurile-nguste cu lespezi pardosite
Trecură fariseii cu fețele smerite
Și bărbile-argintate.*

*Măslini fără de frunze dormeau mocrind pe coaste
În vale, ca-ntr-o păclă, dormea Ierusalimul,
Pe cruce somnul morții dormea de-acum sublimul
Iisus, vegheat de oaste.*

La Paști

George Coșbuc

*Prin pomi e ciripit și cânt,
Văzduhu-i plin de-un roșu soare,
Și sălcuile-n albă floare
E pace-n cer și pe pământ.
Răsufnul cald al primăverii
Adus-a zilele-nvierii.
Și cât e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți din vale
Și doi de se-ntâlnesc în cale
Își zic: Hristos a înviat!
Și râde-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.
Și-un vânt de-abia clătinitor
Șoptește din văzduh cuvinte:
E glasul celor din morminte,
E zgomotul zburării lor!
Și pomii frunțile-și scoboară
Ca Duhul Sfânt prin aer zboară.
E liniște. Și din altar
Cântarea-n stihuri repetate
Departe până-n vai străbate
Și clopotele cânta rar:
Ah, Doamne! Să le-auzi din vale
Cum răd a drag și plâng a jale!*

*Biserica, pe deal mai sus,
E plină astăzi de lumină,
Ca-ntreaga lume este plină
De-același gând, din cer adus:
În fapta noastră ni e soarta
Și viața este tot, nu moartea.
Pe deal se suie-ncetișor
Neveste tinere și fete,
Bătrâni cu iarna vieții-n plete;
Și-ncet, în urma tuturor,
Vezi șovăind câte-o bătrână
Cu micul ei nepot de mână.
Ah, iar în minte mi-ai venit
Tu, mama micilor copile!
Eu știu că și-n aceste zile
Tu plângi pe-al tău copil dorit!
La zâmbet cerul azi ne cheamă
Sunt Paștile! Nu plânge, mamă!*

COMPLITUL LITERATURII ROMÂNE

Prin anii '60, din secolul trecut, în presa occidentală se vehicula ideea că literatura, și arta în general, va muri. Atâta timp cât există omul, sufletul lui are nevoie de literatură. Literatura nu va muri pentru că nu mai există, ci pentru că e prea multă maculatură.

După ce citisem, în perioada întunecată a comunismului prin anul 1961, „Istoria literaturii române de la origini până în prezent” de George Călinescu, tom editat în 1941, luat de la un prieten mai în vârstă, cu grije să nu mă descopere securitatea comunistă, prin A. Toma, și tezele lui publicate în „Scânteia” și „Gazeta Literară” am înțeles că apare un fel de fractură antropologică în istoria literaturii noastre, un sfârșit al principiului estetic. Acest fenomen îl încerc în prezentul secolului nostru când citesc aberațiile unor postmoderniști care promovează pornografia, prostituind textul. Este vorba de o extincție a literaturii și de o saturație estetică. Acești poeți

încearcă să ridice pornografia la înălțimea artei. Mai grav este că astfel de literatură este promovată de unii „corifei” ai literaturii române contemporane și revistele lor. Acești scriitori, în loc să promoveze frumusețea ideilor înțelepte, coboară, și se mulțumesc să pună stăpânire pe lăturile vieții și să inventeze o realitate respingătoare. Aceste lucrări sunt un pericol pentru tineret, și nu numai. Problema, și de aceea există o neînțelegere cu scriitorii și cu istoricii literari, nu este de a căuta o alternativă specifică în domeniul literaturii. Tema literaturii reprezintă o problemă. Ceea ce reproșez eu păzitorilor literaturii contemporane este faptul că încarnază un mediu autoreferențial, foarte narcisic, și se prevalează de la un statut imperisabil. Or, literatura, ca și realitatea, este un concept care a fost construit și care poate fi, prin urmare, deconstruit. „Sfârșit” nu înseamnă că nu mai există nimic. Problema este a ceea ce se află dincolo de acest sfârșit. Întrebarea care se pune privește tipul de texte transestetice care ar putea să succedă rupturii dintre literatură și pornografie, fără a recădea în nostalgia textului pierdut al literaturii.

Suntem în fața viitorului fără să dispunem de o povete a prezentului. Trăim în ulteriorul unei povești care a ajuns la sfârșit, și care dacă amintirea ei mai continuă, încă, să colorize conștiința actuală, modul în care literatura a devenit plural, acest fapt face tot mai evident faptul că marea istorie a literaturii occidentale

își pierde tot mai mult forța și că nimic nu vine s-o înlocuiască.

Problema este întrucâtva aceeași pentru istoria literaturii ca și pentru istoria propriu-zisă. Există literatură, la noi, de trei secole încoace, dar aceste secole nu trăiesc sub dominația conceptului de istorie. Acesta a creat o continuitate care, la rândul ei, a dat naștere ideii de evoluție și de acumulare. În prezent, noi spunem că trăim în perioada cea mai bogată din punct de vedere cultural, suntem calați pe secolele trecute ale bibliotecii imaginare. Există un efect al scurgerii timpului, un efect de mistificare a istoriei literaturii în ea însăși, care își atribuie o dimensiune, o origine, un țel, în timp ce literatura nu ar putea avea așa ceva. Literatura nu aparține istoriei literaturii. Când Patapievici își scrie cărțile, el scapă de România, scapă de orice referință și spune ce a cunoscut și simte. Nu se gândește la faptul că eseurile sale merită să fie comentate. Singura care există este obsesia iluziei, a punerii în formă a iluziei având la bază realitatea. Nu există excepție artistică și nici privilegiu al literaturii- nici măcar negativă. Vreau să spun că dacă literatura ar fi singura care ar avea de îndurat acest destin ironic al degradării moravurilor, acest destin ironic și funest al nulității, încă ar fi un privilegiu și o onoare, dar și politicul, și moralul, și filosoficul, totul se îndreaptă spre cel mai mic numitor comun al nulității. Această echivalență nefericită ar trebui să ne consoleze, dar ea nu face, în fapt,

decât să adauge insignifianței proprii literaturii faptul că aceasta nici măcar nu e singura care este insignifiantă. Și ea nu dispune nici de un privilegiu de esență și nici de unul de situație. Este tocmai ceea ce ea neagă, prevalându-se de o istorie panegirică reconstruită, toată, spre glorificarea ei, ca și cum literatura română trecută ar fi asudat pentru o cât mai mare glorie a scriitorilor promovați de regimul comunist, (vezi cele două „Istorii” ale lui Ștefănescu și Manolescu), și de câteva excepții contemporane care se nesupun tocmai normei literaturii și a esteticului, pentru a-și afirma o predestinare fără nimic comun cu restul. Literatura română din perioada comunistă este prea nulă pentru a fi cu adevărat superficială, și este prea superficială prin promovarea realismului socialist pentru a fi cu adevărat nulă.

Din păcate, snobii culturali de astăzi, sunt, într-adevăr, legiune, dar complicitatea e colectivă. Există o refracție a efectului de cultură în toate moleculele corpului social. Există o totală diluare a bulionului de cultură. Fapt e că nu literatura nu mai poate fi disociată, azi, de discurs și de comentariu. Scriitorii au nevoie de ele. Și fie se duc să le caute în altă parte, fie le bricolează ei înșiși. Literatura, o dată ruptă de un principiu viu al iluziei, a devenit, pe nesimțite, o idee. Tocmai în jurul acestei idei despre literatură, în jurul ideologiei cu privire la literatură, a unei literatură sortită ideilor sau condamnate unor forme revoluate, dar care devin, pe nesimțite, idei, tocmai în jurul acestei referințe nepieritoare care a devenit literatură ca idee se țese imensa conspirație colectivă, o simulare estetică de masă pe care, pentru a simplifica lucrurile, am numit-o complotul literaturii. Cred, însă, că acest complot există cu

adevărat. În literatura română de astăzi consider că există o complicitate neavenită și rușinoasă, o complicitate sub forma „delictului de inițiere”. Mă întreb cum pot toate acestea să continue să existe, dar se întâmplă la fel ca în toate comploturile care, în general, nu servesc la nimic. Fantasma literaturii se perpetuează prin complicitatea tuturor. Literatura nu este singura în cauză: la fel se întâmplă și cu istoria, cu scena politică - misterul e al supraviețuirii, nu al dispariției lor. Asta nu înseamnă că nu mai este posibil să ne lăsăm pradă regresiei, brutalității în literatură, a pornografiei.

Culturalul barează anumite procese regresive care pot deveni progresive. Ne este tot mai greu să avem acces la evenimentul pur, la inocența înțelegerii textului, fiindcă culturalul înmoaie instinctele.

Literatura are legile ei. Literatura nu se compune numai din cărți și biblioteci, este un aparat de percepție și o tehnică mentală. S-a pierdut din vedere ideea că literatura s-a impus, în fond, ca un sistem de percepție. Literatura este un artefact și, ca orice artefact, ea trebuie să poate fi pusă la îndoială, nu, însă, pentru a regăsi o poveste, ci în numele unei iluzii mai puternice decât a ei. În fond, tocmai existența întregii acestei harababuri culturale constituie, în sine, un mister. Literatura a pierdut noțiunea că reprezintă un artificiu, s-a naturalizat în epoca modernă în conformitate cu ideea rousseauistă a existenței unui fundament natural al omului, și că este de-ajuns să dai deoparte iluzia socială pentru a regăsi acest fundament. Astăzi, ea s-a metamorfozat în ideea existenței unei creativități naturale a omului, pe care este de-ajuns s-o resucitezi. Toată lumea este capabilă să creeze,

suntem, cu toții, creatori. Vorba aceea...românul e născut poet. Este o idee în același timp rousseauistă și naturalistă. Chiar și principiul nostru de realitate se întemeiază pe aceeași idee, aceea că lumea are un fundament obiectiv și că este suficient să dai la o parte iluzia pentru a regăsi acest fundament. La originea acestor lucruri se află principiul egalității condițiilor. Din această perspectivă egalitară, fiecare text, carte și mai decurând CD-uri cu cărți, au dreptul să figureze în biblioteci, sunt toate acolo, este democrație absolută, transfigurare a banalității. Warhol face, întrucâtva, același lucru - universalizează creația - ceea ce este un mod de a spune că nu mai există creatori. Faptul că toată lumea e cretoare produce, indiferența, vorba aceea... românul s-a născut poet.

Literatura, în impulsul ei de a inventa o altă scenă decât realul, nu se amestecă cu nici un adevăr analitic. Dar imediat ce se amestecă, ea devine oglinda acestei realități spulberate, aleatorii, reflexul deșeurii și al banalității.

Proza actuală dovedește, într-adevăr, prin deriva sangvinolentă a conținuturilor, sărăcia narațiunilor și exprimarea artificioasă, arată un dispreț al prozatorilor (nici unii poeți nu sunt departe de acest fapt), față de propriul lor instrument și față de propria lor meserie, un dispreț față de textul ca atare, care este prostituat pe altarul celui mai mărunț efect special, și, prin urmare, față de cititor, chemat să figureze ca cititor neputincios al acestei prostituiri de texte, al acestei promiscuități a tuturor formelor sub alibiul violenței. Descoperim sabotarea textului de către scriitori și poeți, acest fapt întâlnindu-se cu sabotarea politicului de către politicienii înșiși.

TANGOURI DIN TOTDEAUNA

- În microgalaxia novelor-tangou
cu domnul Nicu Doftoreanu -

Maria NICULESCU

Tangoul a apărut, undeva, la sfârșitul secolului 19 în Argentina, în jurul anului 1880. Date precise legate de apariția tangoului nu sunt. Se recunoaște, în tango, „la contre dance”-ul adus de francezi, valsul german sau chiar influențe din muzica negrilor aduși ca sclavi în America de sud. Din amestecul acestor culturi s-a născut, în cele din urmă, tangoul. Muzica de tango era cântată pe instrumente portabile: chitară, vioară, etc. Considerat imoral la început, treptat, după destul de multă vreme, a ajuns „fiul iubit al Buenos Aires-ului”. Cântărețul Carlos Gardel, vocea de aur a tangoului, este în parte responsabil de transformarea tangoului într-o muzică „respectabilă”, iubită și admirată. Carlos Gardel a fost vedeta tangoului – un star idolatrizat și ascultat peste tot în lume. Carlos Gardel inaugurează vârsta de aur a tangoului, iar moartea sa tragică pare să încheie această perioadă. Începând din această perioadă și continuând mult după ea, tangoul își rafinează

sunetul iar muzica de tango devine sofisticată și începe să se adreseze unui public educat întru tango.

Totuși, iată, se pare că tangoul, mai strălucitor ca niciodată, alintat, înnobilit cu aura slovelor din Cuvânt, a renăscut într-o explozie de lumină uriașă, în sute de culori, pe note siderale, ca la un semn, precum în Marea explozie aflată la originea expansiunii universului, cu deosebirea că aici nu este vorba de Big Bang, ci de un pământean, în persoana uimitor de prolifică a domnului Nicu Doftoreanu, poetul cu o putere creatoare ce arareori o întâlnim, acea forță ce dă viață, personalizând într-un mod cât se poate de fericit, acest dans pasional. Mai mult, în microuniversul său, poetul Nicu Doftoreanu, prin forța gândului, înconjurat și inspirat de muzele Clio, Euterpe sau Erato, Calliope și, de ce nu Terpsichore, face posibilă apariția unor microgalaxii, în fiecare dintre ele dansând nove cu individualități proprii. Și, trebuie să mă credeți, pentru că aceste nove/tangouri sunt în număr destul de mare, apoi au tonuri și intonuri, ritm, rimă, unduiesc și vă unduiesc, transcendându-vă într-o lume de vis, într-o lume tumultuoasă, fascinantă de unde nu ați mai pleca. Desigur, cum am mai spus, sunt variate, fiecare, pe rând, destăinuindu-vă din tainele vieții cea de toate zilele.

Astfel, poetul ne conduce în vremea senectuții, amintind celor mai puțin „vechi”, că ar fi minunată

viața noastră, fără poticneli, fără întristări, „*Dacă tinerețea ar ști... Dacă bătrânețea ar putea...*”, apoi, folosind cuvinte înțelepte, ne invită într-o altă microgalaxie, cu nove altfel, modulându-se sub influențe mai mult sau tot atât de înțelepte, trezindu-ne din apatie, ajutându-ne să conștientizăm faptul că al nostru destin este scris Acolo, Sus, în Marea Carte și că ne însoțește pe parcursul vieții, este crucea pe care trebuie s-o purtăm cu demnitate, putând să pierdem din greutatea ei îndeplinind fapte bune, frumoase, să fim credincioși, să ne trăim fericirea de la o clipă la alta, sperând mereu că doar așa vom ajunge acolo unde ne dorim cu adevărat.

În microgalaxia novelor-tangou patri... haotice ne întâmpină, la intrare, una care ne pune pe gânduri, vrea să ne demonstreze, prin mișcări ritmice, sigure, că *Viața și moartea sunt / Două drepte paralele, / Iar nașterea / Punctul lor de intersecție / Viața nu este așadar / Euclidiană,*

o alta mimează arta guvernării. Una, silențioasă, crede că este bine să ne însușim motto-ul lui Confucius: *Tăcerea este un prieten adevărat care nu te trădează niciodată* și, atunci, închidem ochii și auzim tangoul vremurilor apuse. Eu îndrăgesc tot ceea ce înseamnă apus, mă simt atrasă de orice obiect care are acea tentă de vechime ce impune respect, tot ceea ce se referă la neam, la artă, pentru că apusul nu-l consider ca o plecare fără întoarcere, așteptând mereu un ecou, un răsărit, iar alta are un ritm istoric, profund, sigur adică, în tempo alert, e mare lucru dacă îi știi interpreta mimica, ce anume ar vrea să spună...

Dacă mergem în microgalaxia cu nove-tangouri religioase, deodată ne întâmpină, într-o atmosferă celestă, acorduri calde, ritmate și rimate, asemenea celor din sfinte sărbători, mișcări ondulate, spiralete, rotunde cum rotunde sunt toate cele aparținând bolții cerești, unde cuvintele au înțelesuri spirituale, misterios îmbinate, unde, într-o desăvârșită armonie a visului cu realitatea, se întâmplă o minune: auzi credința bătând la fereastra sufletului, percepându-i lumina, dar nepricepând dacă ești în Rai sau altundeva, poate în grădinile Semiramidei.

În microgalaxia novelor-tangouri de dragoste, veți rămâne stupefiați, veți înțelege ce înseamnă adevărata iubire, acel sentiment sacru, pur, candid, dureros de dulce, vă veți uimi la vederea acestor nove-tangou

care se aprind sub influența unor note ce încântă auzul, clopoțind ca picăturile ploii de vară, șopotind cum un izvor cristalin în șerpuirea-i pe prund, sub influența cuvintelor înminunând sufletul, își amplifică apoi mișcarea îmbogățindu-se cu rarități artistice, se înflăcărează, pentru ca apoi să pălească și, iar, cu pasiune aproape bolnavă se înflăcărează incendiar, modulându-se în arară îngemănare, creând o formă pe cât de ciudată, pe atât de plăcută, un fel de triadă a celor mai frumoase, fermecătoare imagini, idei, sentimente de iubire, adorație, dorință.

Desigur, nu vom ocoli microgalaxia novelor-tangou care, parcă, ignorează timpul, deși, după Friedrich Nietzsche „Timpul este focul în care ne ardem existența.” Dar este minunat!! Este mediul lor natural!! Pale de flăcări învăluindu-se în imensitatea înflăcărată. Este spectaculos! Grandios!

În microgalaxia novelor-tangouri ce ne demonstrează, mimetic, ce înseamnă viața, veți fi impresionați. Ele îți vor dezvălui taina existenței, fiindcă viața este o călătorie, mai lungă sau mai scurtă, un înconjur a celor ce le vezi, le simți, le trăiești: incertitudini, greșeli, singurătăți, dorinți, contraste, bucurii, tristeți, pierderi și regăsiri, vise înaripate sau spulberate; dansul lor este un dans aproape demential, uneori acaparator, spre înfăptuire, până la epuizare, până la moarte, pentru ca apoi, pasional, să renască mai învăpăiate, mai luminoase!

Nu, nu vom uita de microgalaxia cu nove-tangouri destinate celor mici, sufletului lor curat, fără de prihană, dar și copiilor din noi, mame, tați, bunici. Aici regăsim aceleași tangouri, nu atât de pasionale dar tot atât de pline de sentiment, de iubire, acea iubire

naturală, emoțională (storge, cum spun grecii, acest cuvânt semnificând atașament, afecțiune între părinți și copii), tangourile demonstrând iubirea în cele trei etape ale vieții: copilărie, adolescență, maturitate, fiecare având mișcări semnificative pentru fiecare perioadă a vieții, înnobilate fiind de muzicalitate, cuvinte blânde, duioase, cu alese învățăminte, rimă, ritm și, desigur, acea flăcărie mereu vie.

În microgalaxia cu nove-tangouri noi, sau mai tinere, ni se demonstrează cum este Voința, cum arată Povața sau Frustarea, Prohibiția, fiecare, desigur, în mod diferit, fiecare cu bogăția ideilor, a mesajelor artistice, a imaginilor expresive, cu ritm, rimă, muzicalitate.

Adevărată plăcere, benefică destindere, binevenite, multe răspunsuri la o întrebare destul de grea și complexă - Viața?, în incursiunea printre microgalaxiile poetului Nicu Doftoreanu! Felicitări, stimate domn, prieten întru cuvânt, om cu suflet de aur, sperând că veți afla răspunsuri cât mai multe la acea mega întrebare; aștept cu răbdare, urându-vă sănătate, o bună înțelegere cu Cronos, o minunată prietenie cu muzele ce vă vor inspira, desigur, prima o știți dumneavoastră!

Nicu Doftoreanu

ȘTEFAN CUCU - "EMBLEMATIC FILOLOG CLASIC ROMÂN DE AZI"

Motto: „Clasiciștii creatori de statura lui Ștefan Cucu dau șansă oricărei culturi moderne și ulterioare. Poate mai mult decât oriunde, culturii române.”

Liviu Franga

Dr. Nicoleta MILEA

Lectura unei cărți incită la o diversitate de abordări tematice, determinate de impactul: autor – mesaj – cititor, din nevoia de a cunoaște, în mod special, individualitatea și personalitatea celui dintâi.

Remarcabilă în acest sens este lucrarea Olimpiei Varga – „ȘTEFAN CUCU, UNIVERSITARUL ȘI SCRITORUL”, apărută la Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2015 (242 pagini), care integrează în circuitul istorico-literar o personalitate distinctă a culturii române.

La cei șaptezeci de ani de existență și la aproape cincizeci de ani de activitate profesională: didactică, științifică și literară, conf. univ. dr. și scriitorul Ștefan Cucu este un nume de referință în lumea cărților, recomandat de originalitatea interpretativă și creativă, de stilul concis și solemn, de o imensă bogăție intelectuală și afectivă, asemănătoare triumfului omului

asupra tuturor vicisitudinilor vieții, a omului cu slăbiciuni (care niciodată nu-l pierd) și cu virtuți (care întotdeauna îl mântuie), de erudiția care, convertită într-un protocol imperios, lămurește probleme neelucidate sau controversate.

Această carte este o (re)scriere a identității culturale, pe care doamna dr. Olimpia Varga o realizează sub semnul receptărilor deosebit de favorabile, constituite în articole consistente, ce aduc importante contribuții în exegeza operei lui Ștefan Cucu.

„Muzeul sufletului”- poemul care deschide cartea, scris în tehnica sonetului, invită cititorul la meditație și (de ce nu?!) la căutarea și găsirea propriei identități, a sensului vieții în Cuvânt: „De vrei să-nnobilezi umila-mi viață, / Cu inima semnează o postfață!”

Domeniile pe care le abordează Ștefan Cucu în volumele publicate, în articole, studii și eseuri sunt deosebit de variate: arheologia și istoria veche a Dobrogei, bibliologia, civilizația greco-romană, dreptul roman, filologia clasică, istoria, limba elină, limba latină, literatura comparată, literatura latină, literatura română, paremiologia, teologia.

În domeniul creației literar-artistice a cultivat: poezia, portretul literar, romanul, teatrul în versuri, memorialistica, aforistica.

Dr. Olimpia Varga, Universitatea „Ovidius” din Constanța, în „Cuvânt

înainte”, mărturisește că a încercat să caute și să adune în acest volum „cu sprijinul universitarului și scriitorului în discuție, aproape toate prezentările, portretele, articolele, cronicile, recenziile, paragrafele din dicționare consacrate activității științifice, didactice și literare a Domniei Sale, dar, în mod deosebit, cărților pe care le-a publicat de-a lungul anilor. A reprodus, cu unele excepții, materialele «in extenso», întocmai cum au apărut în diferite cărți și periodice. În foarte puține cazuri este vorba de scurte referiri, de simple menționări ale numelui său într-o ierarhizare valorică și într-un context mai larg. A cuprins în prezentul volum și câteva materiale inedite (prezentări critice, extrase din referate etc.), care văd acum pentru prima dată lumina tiparului.”

Am ținut să reproduc aici cu exactitate precizarea antologatoarei cu privire la cuprinsul volumului pentru că lucrarea de care ne ocupăm, în acest context, ceva mai mult, poate fi considerată drept fundamentală, impunând convingerea că tot ce se va scrie de acum încolo va trebui să țină seama și să pornească de la acest stadiu.

În prefața, intitulată Portretul unui clasicist, prof. univ. dr. Liviu Franga, Decanul Facultății de Limbi și Literaturi Străine, Universitatea din București, oferă cititorilor, după ce fixează „ramele”, „acele câteva tușe care conturează portretul schițat al unui clasicist din zilele noastre și

din acest – și nu altul!... – colț al Europei. Voi scrie, așadar, despre profesorul, cercetătorul-cărturar și, nu în ultimul rând, din contră – poate surprinzător pentru stereotipul clasicistului, forjat în epoci revoluate... –, despre scriitorul Ștefan Cucu. Caz aparte în raport cu mersul tradiției și, totodată, exemplu ilustrativ, pentru exact această epocă a noastră, de prezență a specialistului în clasicități într-o lume care le privește cel mult cu condescendență.”

Prefața este și o inițiere a celor interesați în cunoașterea și aprofundarea problematicii propuse, gândită de un specialist în domeniu și realizată din unghiul creației.

Pe coordonatele tradiției clasiciste românești, concentrate sintetic, se înscrie opera lui Ștefan Cucu, nu numai în științele antichității, căci este doct în limba elină și în limba latină, ci și în ceea ce înseamnă spațiul formativ cultural postantic, de la medievalitate până la postmodernitate. Pe bună dreptate, Liviu Franga îl definește „emblematic filolog clasic român de azi” și realizează o clasificare științifică a cărților sale, „utile instrumente de acces direct și indirect la fundamentele Antichității”: Arheologia și istoria veche a Dobrogei. Bibliografie adnotată (1985, 338p.), Manual de erotică. Texte din autori greci și latini antologate și comentate (1992, 90p.), Dicționar explicativ de drept roman. Termeni, principii și expresii uridice latinești (1996, 171 p.), Limba latină pentru juriști. Curs practic (2000, 91p.), Dicționar român-latin de citate biblice (2000, 177p.), Cogito, ergo sum. Dicționar de cugetări latinești și grecești comentate (2002, 465p.)

Dintre contribuțiile istorico-literare, două cărți reprezentative consemnează Liviu Franga: Cursul de istoria literaturii latine Vol. I. De la origini până la Caius Valerius Catullus (1994, 124 p.) și Literatura latină creștină de la Tertullian la Fericiul Augustin (2003, 200 p.)

De la începutul carierei sale

filologice, subliniază prefațatorul cărții, și până în prezent, Ștefan Cucu, în fiecare an, a susținut cel puțin o comunicare sau a publicat un articol în amintirea lui Ovidiu, pentru care manifestă un adevărat cult. I-a dedicat și o carte poetului latin, Publius Ovidius Naso și

Ștefan CUCU

literatura română (1997, 263p.)

În știința literelor clasice de la noi, Ștefan Cucu marchează un moment reprezentativ prin contemporaneizarea Antichității. Elocvente în acest sens sunt volumele: Actualitatea anticilor. Ecouri ale antichității greco-latine în cultura română și universală (1994, 137p.) și Ecouri ale literaturii latine în spațiul cultural european (2007, 306p.)

O altă direcție fundamentală în opera lui Ștefan Cucu o reprezintă hermeneutica intertextuală, ilustrată prin două tipuri de cărți rar întâlnite în „bibliografia unui erudit clasicist”: Literatura în Dobrogea. Dicționar biobibliografic. Vol. I – II (1997 – 1999, în coautorat) și Portrete literare. Scriitori și publiciști contemporani din spațiul pontic (2002, 227 p.)

„Imaginarul ficțiunii” este o altă formă originală prin care Ștefan Cucu exprimă „trăirea Antichității” și aici se înscriu cărțile în care cultivă poezia, romanul, teatrul în versuri, portretul literar, memorialistica: Templul cuvintelor, versuri, Constanța, Editura Muntenia, 1993,

45p., Muzeul sufletului, versuri, Craiova, Editura Reprograph, 2001, 199p., Ultima zi a unui filosof, roman, Constanța, Editura Ex Ponto, 2007, 194p., Iubire târzie, roman, Constanța, Editura Ex Ponto, 2013, 160p.

Portretul clasicistului Ștefan Cucu, realizat prin activitatea științifică și literară, este pus față în față cu portretul reflectat în oglinzile receptorilor: Constantin Cioroiu, Grațiana Gheorghe, Alina Capelariu, Enache Puiu, Traian Diaconescu, Radu Bărbulescu, Arthur Porumboiu, Vasile Sârbu, Gheorghe I. Tohăneanu, Emil Dumitrașcu, George Sorescu, Marin Mincu, Mihai Duțescu, Valentin Ciorbea, Eugen Vintilă, Marian Barbu, Livia Buzoianu, Nicolae Rotund, Nechita Runcan, Constantin Daba, Florentina Nicolae, Alina Spânu, Aurelia Lăpușan, Ovidiu Ghidirmic, I. Vieru, Ovidiu Dunăreanu, Constanța Călinescu, Constantin Miu, Ion Roșioru, Dan Negrescu, Marina Cușa, Cristian Stancu, Laura Cojocar, Alina Ciufu, Magdalena Vlădilă.

Cele trei anexe cuprind: (1) reproducere după diplome, distincții, medalii, premii literare și culturale, (2) schițe de portret și caricaturi, (3) manuscrise în facsimil.

Această antologie își dezvăluie utilitatea ca instrument de lucru necesar pentru cei interesați de receptarea culturii clasice, dar și pentru a readuce în actualitate forța modelului antic, încununând o îndelungată preocupare și o evidentă pasiune a eruditului Ștefan Cucu față de problema abordată, relevându-ne, în același timp, evidenta sa vocație științifică, pedagogică, literar-artistică.

O remarcă pe care o facem în calitate de lectori pasionați este aceea că intelectualul Ștefan Cucu trăiește cu intensitate în paginile cărții, fiind el însuși în ipostaza de personaj, desăvârșit conturat, ale cărui întâmplări de viață impresionează puternic. Această trăsătură distinctivă captează interesul

cititorului, menținându-i trează în permanență curiozitatea cunoașterii clasicistului integrat în zona filologică a școlii românești.

Ne alăturăm și noi celor care-i recunosc meritorile contribuții sub raportul importanței cunoașterii științifice, a relației dintre realitate și ficțiune, dintre experiența directă și procesul creației, dintre sursele nemijlocite ale oricărei scrieri și mijloacele de potențare a imaginației.

Prin întregul ei, cartea prezentată

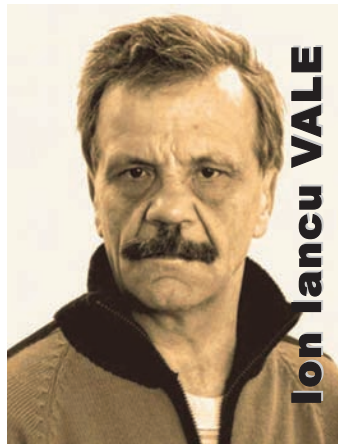
devine un argument, dintre cele mai convingătoare, care atestă necesitatea și importanța lucrărilor monografice (și considerăm că acest volum este primul pas către o asemenea lucrare), a cunoașterii totale a omului de știință, artă și cultură.

Sentimentul responsabilității scrisului în fața istoriei culturale și fermitatea cu care și-a asumat această hotărâre l-au călăuzit mereu și n-au permis rațiunilor incidentale să-i sugrume credința fermă în

invincibilitatea adevărului.

Un portret științific dinamic, dublat de spiritul literar-artistic în acțiune fac din opera lui Ștefan Cucu revelația cuvântului scris, a cărui însemnătate poate fi și mai bine înțeleasă prin raportare la predecesori.

Apariția acestei cărți constituie un mare câștig, atât pentru cititorii de specialitate, cât și pentru ceilalți, fiind nu numai o lucrare de referință, dar și un document de epocă.

Ion Iancu VALE

Veșnicul Umblător și femeia ultima

Suflarea vântului nebun
a adus cu sine setea de sânge fierbinte
și a făcut pe mulți muritori să se înfrupte
fără rațiune din ambrozia veacurilor de pe urmă.
Revoltat, Veșnicul Umblător
și-a înfipt sabia sa ageră de cezar în văzduhul otrăvit,
împroșcând fulgere nepărtinitoare
ce au pârlolit suflarea suprasaturată
de minciună, ipocrizie și ură,
vestind moartea tuturor, a celor fără limită sau inutile.
S-a scufundat apoi în valurile imense
ale apelor ce acopereau păcate ancestrale
și neispășite, purificându-le.
Aruncat la țarm, viu și nevătămat,
el și-a îndreptat privirea spre pădurea de inimi,
ce implorau umile clemență și iertare
întunericului alb, glacial și dens
și a descoperit așteptându-l solitară,
pe cea care era Femeia Ultima.
A sărutat-o și a îmbrățișat-o,
bucurându-se de trupul ei încântător și curat de zeiță.
Înțelegând că femeia e sora lui
și că rostul lui s-a încheiat,
și-a răsucit în pânțele sabia lui împărătească,
nu înainte, însă, de a-i înmâna cheia Iubirii absolute.

Rămânând din nou singură, femeia
a plecat hotărâtă la drum, spre Noua Cetate,
unde trebuia să-și găsească un loc potrivit
pentru a naște un alt dumnezeu,
și despre care nu se auzise nimic, niciodată
adică pe Cel Neprevestit.

Dialog despre ochii reginei...

„De ce mă sfredelești așa de stăruitor, Unule,
ce cauți tu cu atâta insistență în ochii mei?”
„Vreau să pătrund mai adânc, frumoasă Menita,
înăuntrul tău, prin ochii tăi care sunt,
ca la fiecare, ferestrele celui alt eu
ce așteaptă latent să iasă spre cunoaștere.”
„Și ce speră să afli tu, cu ochii tăi,
dincolo de văzul meu văzut?”
„Vreau să află măsura stărilor ce te sălășluiesc
pentru a te înscăuna Regină a zborurilor mele.”
„Dar, ia gândește-te, iubitul,
așa-i că dacă aș orbi, tu nu ai mai avea cum
să pătrunzi în adâncimea sinelui meu,
renunțând astfel a mă mai declara regina ta?”
„Ba, aș reuși, iubito, căci te-aș face să plângi,
ca mai apoi să-ți beau plânsul verde-albastru,
strop cu strop, lacrimă cu lacrimă.
Aș deveni în felul acesta singurul
care ar sorbi apa neînțeleasă a sufletului tău,
descoperindu-i esența și descifrându-i foamea,
cele de toate trăirile.
Apoi vom putea purcede la mirungere
dar nu orbi, ai grijă să nu orbești,
căci o regină nu are voie să plângă niciodată,
mai ales tu, Regina zborurilor mele.

Lasă-ți ochii de culoarea altor ceruri
să mă privească doar pe mine, la nesfârșit.”
„Vino atunci, iubitul,
o Regină nu trebuie lăsată niciodată,
niciodată să aștepte,
mai ales Regina zborurilor tale, vino
Regatul Zborurilor Noastre ne așteaptă!”

Noi ne-am iubit de „n” factorial

noi ne-am iubit de „n” factorial
dar tot te vreau o secere întoarsă
pe trupul meu – vulcan material
când lava lui în tine o revarsă

deci lasă-te să-ți fie carnea arsă
când ne-ntâlnim numai trimestrial –
norocul pus la zid de câte-o farsă
să-ne-ncordeze jocu-arterial

plăcerile să ne inunde porii
când pofta care vrea să ne supună
frâu liber dă petrecerii candorii
iar luna nu mai vrea deloc s-apună
când nu-i mai pasă c-o stresează norii
și îngerii obsceni prin văgăună...

Depărtând orice obstacol

îmi imaginez tot plânsu-i
de fecioară-angelică
dintr-un rai de cer picată
când mă las sedus de strânsu-i

care e ca un miracol
smuls din ultima lumină
când sărută și m-alină
depărtând orice obstacol...

multe vremi ședea-voi lângă
fruntea ei că-i fermecată
cu parfum înrourată
și cu-n dor în partea stângă

Când juram pe sfânta vineri

doar iubirile promise
când juram pe sfânta vineri
ne purtau pe-un val de vise
pe-amândoi când eram tineri

și dorind tot amănuntul
dragostei să îl cunoaștem
șuiera prin plete vântul
cântul lui în noi să-l naștem

să-i simțim suflarea sfântă
ca o dragoste enormă
care plânge-atunci când cântă
dacă este doar de „formă”

de aceea niciodată
nu vom fi din cale-afară
rătăciți – frumoasă fată –
când lumini ne înconjoară

căci atunci coexistă
„fondul” ce ne e cărare
și-l străbatem de persistă
dintr-o singură sforțare

c-azi în toată frenezia
care-a devenit învultă
vom vedea cum poezia
pentru noi doar o dezvoltă

și vom sta tot mai aproape
toți ceilalți să ne compare
cu doi sori născuți din ape
care-și fac spre cer cărare...

Și totuși, poetic

cred că iar mi-am dat în petic
tocmai azi când îmi doream
lângă mine să o am
al său suflet să-l deretic

dar cum sunt de fel bezmetic
am uitat și ce să-i spun –
sunt molatec s-o supun
chiar de crede că-s atletic...

nici să număr aritmetic
nu mai știu dacă o vād
dar iubirea-i o prevād
chiar și-n sufletu-i ermetic

dar cum sunt un teoretic
simt că iarăși am pierdut –
însă e ca un făcut
c-o descriu mereu poetic...

Rog iubita

rog iubita substantivă
care-i ca un fir de ață
să îmi fie-alternativă
și pe dos dar și pe față

c-a ei față strălucește
ca o stea pe cer și cată
printre maci când mă iubește
să nu fie deocheată...

vreau mereu să mă susțină
cu sărutu-i sistematic
să mă simtă pe retină
mult mai blând și mai romantic

iar de-o iert – atunci iertarea
s-aibă eu de ins dramatic
să-i pătrundă toată starea
într-un ritm domol și practic

Când lumini din chip revarsă

gura ei în valuri varsă
mari șuvoaie de cuvinte
dar și știe să alinte
când lumini din ochi revarsă

c-o doresc doar lângă mine
ca o stea strălucitoare
transformată toată-n floare
care mă adună-n sine

ca să fim exemplu-n lume
pentru cei ce se cunună
doi cu doi sub blânda lună
cu iubire să-i îndrume...

DIALOG FLUVIU CU „BĂTRÂNUL SRIITOR” CORNELIU LEU

(continuare din numarul trecut)

George ROCA: Să înțeleg că sunteți împotriva lui „restitutio in integrum”?

Corneliu LEU: Domnule, eu sunt împotriva politicianilor ticăloși care fură cu nerușinare drepturile populației, așa cum ți-am dat exemplul cu prețul electricității care ar putea fi mult mai scăzut pentru consumul casnic! Bunul comun e o problemă foarte complicată pe care șmecherii democrației cu cultura de la învățământul seral PCR, sau direct de la părinții mafioți, nu o pot înțelege nici în esența ei divină, pentru că e vorba de mediul lăsat de Dumnezeu oricărui om, dar nici în cea de Drept modern care vine cu prevederi imperioase tocmai pentru ca bunul comun să nu mai fie confiscat în folosul unora care au dominat momentele istorice respective. Or, guvernările noastre ce-au făcut? Nimic pentru țărani și totul pentru familia fostă regală și alți câțiva latifundieri!

George ROCA: Constați acești pași, totuși făcuți spre legalitate?

Corneliu LEU: Nu contest nimic; mi-e silă de nesimțirea unor asemenea acte arbitrare de guvernare: Primul a fost cel iresponsabil de a interzice fostului rege să revină, ca orice cetățean, în țara sa. Apoi, aceeași mână „de stânga” care l-a alungat, l-a strâns la piept dându-i orice, oricât, numai ca să-și șteargă rușinea de mai înainte. Asta au făcut cei de stânga, foști comuniști obișnuiți să dispună de

bunurile țării pe care nu le-au muncit ei. Apoi au venit cei care, pretinzându-se de dreapta, au plusat rezolvând multe alte asemenea „in integrum”, dar nu cea esențială: pentru țaranul român. Au fost jignite prin aceasta toate reformele agrare făcute de Cuza, de Ferdinand I și chiar cea de după al doilea război mondial făcută tot sub regimul monarhic al cărui principiu național demonstrat tocmai prin asemenea reforme era de a-i împroprietări pe cei care au luptat și și-au dat sângele pentru pământul țării. Ei bine, ultima reformă, cea pusă în aplicare în 1945-1946, a fixat marea proprietate la 50 de hectare, tocmai pentru ca țărănimea întoarsă din război să poată fi împroprietărită, așa cum s-a întâmplat și la 1918. Or, asta fiind măsura legalizată și promulgată după care ne putem ghida, te întreb: Mai respectă cineva plafonul de 50 de hectare al acestei ultime reforme regale, sau, pentru acest „in integrum” guvernările iresponsabile au atentat la bunul comun al țărănimii? Nu am nimic cu cei care au luat. Ci cu cei care au dat, fiindcă nu dădeau de la ei și au lăsat țărănimea nedreptățită până astăzi, după douăzeci de ani, din care cauză s-a ajuns la falimentul agriculturii, la importuri de hrană pentru noi, care hrăneam Europa!

Reformele agrare sunt consfințite istoricește ca atare la toate popoarele și, odată legea promulgată, sau recompensarea exproprierii făcută, nu se mai revine asupra ei! Este asta mai mult decât o Lege juridică; e o Lege a Istoriei. Pentru că, dacă omenirea va accepta și pretențiile absurde din cadrul acestui „restitutio in integrum”, atunci urmașii feudalilor și-ar putea cere toate domeniile înapoi, iar cei care ar putea să-și dovedească originea antică le-ar lua totul feudalilor. Din fericire, lucrurile nu s-ar opri aici pentru că, atunci, ar putea veni Creatorul luând El tot ceea ce a creat. Și, în Marea Sa Dragoste de Oameni, ce-ar face EL?... Ne-ar răspândi în Grădinile Sale și ne-ar spune „Înmulțiți-vă și stăpâniți pământul!” Da! Măcar această simplă logică creștină ar trebui să o bage la cap nepricepuții și necinstiții care dau din bunul comun pentru a-și face interesele politice!... În ce cadru o fac? Cu totală nesimțire, chiar în cadrul STATULUI care a luat ființă tocmai pentru ca să existe o delegare de subsidiaritate pentru ADMINISTRAREA BUNULUI COMUN SPRE BINELE COMUN, principiu de bază a tot ceea ce înseamnă Administrație Publică modernă.

George ROCA: Această importantă problemă a administrării bunului comun spre binele comun, are legătură

cu cealaltă teză democratică pe care o susțineți: MERITOCRAȚIA?

Corneliu LEU: Bine înțeles! Cine altcineva poate asigura acest bine comun prin onesta și priceputa administrare a binelui comun, decât niște politicieni aleși la guvernare pe principiul punerii în valoare a meritelor sociale pe care ei le-au dovedit?

George ROCA: Înțeleg că vorbiți de un criteriu electoral.

Corneliu LEU: Criteriul electoral al evidenței meritelor este cel mai firesc și cel mai umanist mod de selecție a conducătorilor politici. Criteriul punerii acestor merite, chiar și numai pe perioada determinată pentru care ai fost ales ca garant al bunului comun, în slujba binelui comun, este problema lor cea mai importantă. Ei nu au dreptul să găsească în absenteismul altora explicații pentru modul cum nu se achită el de această îndatorire. Pentru că, o democrație reală se caracterizează ca un referendum neconținut prin forța curentelor de opinie publică animate și înprospătate mereu de criteriile meritocratice ale unor permanente mutații în ierarhia valorilor politice. Mutații care nu deranjează niciodată nici inteligența, nici priceperea, nici buna credință, dar intră deseori în conflict cu ambițiile de putere și, întotdeauna, cu tendințele de confiscare a ei.

Aceasta, tocmai pentru că meritocrația își propune a pune în valoare meritele tuturor și a perfecționa în permanență condițiile pentru această singură bogăție inepuizabilă a omenirii. Pentru că, vorbind despre bunul comun ajungem să includem pe un loc important meritele în acțiune a fiecărui membru al societății care se bucură de acest bun comun. Bogățiile solului și subsolului, mereu devorate, se vor epuiza, factorul termic se poate modifica periculos, hrana pe care o producem astăzi s-ar putea să nu ne mai ajungă, industria să nu mai aibă materiile prime de la care a pornit. O asemenea perspectivă nu poate fi tratată nici cu „aia a mă-si”, dar nici nu poate accepta să fie slujită de vreo demagogie care va vrea doar puterea, sau va acționa doar în virtutea îndemânării de a pune mâna pe niște bunuri, de vreme ce acelea vor fi epuizate. Principala speranță de perenitate este cea în capacitatea creatoare a omului, care va inventa alte forme de a ne prelungi existența. Meritele vor fi apreciate în această direcție, iar conceptul de „lider” se va defini numai prin capacitatea de a stimula și promova cât mai multe merite. Popoarele care nu învață de astăzi acest lucru, vor produce doar corijenți ce nu vor trece niciodată un asemenea examen. Votul pe criteriul meritului, pentru o democrație meritocratică, aptă de a-și înlătura balastul politicianist al manipulatorilor de interese, balast ce poate fi contracarat de politicienii cinstiți prin simpla dar împiedea cunoaștere a interesului real al fiecărui cetățean, îl va aduce și pe acesta la urne, va asigura și democrația reală care înseamnă o adevărată proprietate indiviză a tuturor cetățenilor asupra bunului comun.

George ROCA: Mulțumesc pentru aceste amănunte detaliate despre „restitutio in integrum”. Sunt foarte... de acord cu dumneavoastră! După prezentarea revistei „Port@Leu” să încercăm să facem o radiografie și celei de a doua publicații pe care o conduceți. Mă refer la „Albina românească”.

Corneliu LEU: Revista „Albina românească” este cea mai veche publicație în limba română. Aceasta intră în cel de al 181-lea an de la fondarea sa (în iunie 1829) de către Gheorghe Asachi. Ultimul nostru număr, cel din decembrie 2009, se deschide cu un editorial despre programul permanent al Mișcării pentru Progresul Satului Românesc intitulat „O țară bogată cu țărani bogați”, program în cadrul căruia, anual se întrunește Consfătuirea Națională a Intelectualilor de la Sate. Revista prezintă problematica ediției acestei Consfătuiri ce se va desfășura în anul 2010.

Un eveniment deosebit pentru fenomenul cultural românesc în contemporaneitate este aniversarea valoroasei publicații „Literatura și Arta” care apare la Chișinău sub conducerea poetului Nicolae Dabija, revistă de la care a pornit mișcarea de emancipare pentru limba română din Basarabia și, despre care, Vlad Pohilă scrie articolul intitulat: „55 de ani de rezistență prin cultură”.

George ROCA: Cine sunt autorii materialelor publicate în ultimul număr al acestei reviste? Ce subiecte atrag atenția?

Corneliu LEU: În afară de cel citat mai sus și de colaboratorii permanenți ai revistei precum Mihai Berca, Emil Draghici, Nicolae Dragoș, Alexandru Dumitriu, Veronica Ionescu, Gheorghe Manea, mai puteți citi articole semnate de Magdalena Albu, George Anca, Liviu Antonesei, Florica Bud, Melania Cuc, Anca Goja, Dan Lupescu, Rodica Elena Lupu, Cristina Oprea, Al. Florin Țene și alții. Un documentar intitulat: „Completări la biografia lui Eminescu?” pune în lumină conținutul

anumitor studii apărute în ultima vreme, care reconsideră aspecte esențiale privind moartea poetului. Paginile de actualitate editorială expun recenzii și comentarii despre cărți ale căror autori sunt: Elisabeta Iosif, George Roca, Anghel Bardac, Carmen Cătunescu, Florica Bud, despre revistele „Cetatea lui Bucur” și „Dor de dor” și „Monografia comunei Grădina”.

Prezentarea unei noi instituții culturale românești „Asociația scriitorilor de limbă română din Quebec”, a membrilor ei din Canada, din țară și din întreaga diasporă românească este făcută cu prilejul apariției la Montreal a Antologiei ASLRQ 2009. Paginile care evocă preocupările beletristice din celebrul supliment de aproape aceeași venerabilă vârstă cu revista: „Alăuta românească” publică un amplu grupaj de versuri antume și postume de Gheorghe Tomozei și fragmente din noul meu roman „Corneliu Leu: «Femeia, fie ea regină...»”.

George ROCA: Ce puteți să ne spuneți despre „Fluxul de știri” al revistei?

Corneliu LEU: „Fluxul de știri culturale” conține știri venite din toată țara prin intermediul portalului internet www.cartesiarte.ro. Este cules în paginile revistei direct de pe „Harta culturală a României contemporane” demonstrând cum orice publicație poate folosi aceste știri. Pentru că această HARTĂ CULTURALĂ A ROMÂNIEI CONTEMPORANE, în jurul căreia este construit întregul „Portal de Carte și Arte”, a devenit un document spiritual viu și în continuă împlinire prin noi informații care vin consecvent din localități și comunități românești.

Fluxul de știri are în pagina principală a portalului o fereastră în care oricine, din orice localitate sau comunitate românească, poate introduce o știre, o informație sau o prezentare de 500 de semne, care intră automat, direct de la autor și așa cum a scris-o el, în fluxurile noastre de știri pe care tot așa, liber și imediat le poate prelua orice agenție sau publicație. Pentru cititorii noștri, informațiile astfel venite se difuzează pe trei canale corespunzând la trei submeniuri ale portalului: „Fluxul de știri” care publică imediat orice știre în ordinea în care a venit, apoi aceleași știri selectate pe tematica a zece domenii cuprinse în submeniul „Evenimente pe domenii de interes național”, adică se pot găsi separat informațiile despre spectacole și concerte, despre cărți și lansări, despre simpozioane și dezbateri publice, despre expoziții, despre festivaluri cu caracter periodic, despre patrimoniul cultural și reabilitarea lui, despre inițiative civice, etc, așa cum apar ele când se dă click pe butonul submeniului respectiv.

Tot prin clic, de data asta pe județul de pe harta țării (avem și un al 42-lea județ denumit „Românii de pretutindeni”, poate cel mai fericit județ, fiindcă nu are nici prefectură, nici poliție coruptă, nici serviciul tartor românesc de taxe și impozite), se ajunge la fluxul de știri culturale al județului respectiv unde știrea apare iarăși repartizată pe

județe. Prin aceste trei submeniuri plus al patrulea care este însăși „Harta culturală a României contemporane” ce apare încă de la deschiderea portalului, noi realizăm o adevărată instituție culturală a întregii țări și a întregii culturi în limba română din lume, completând mereu harta cu date proaspete. Este o formulă originală, inovată de noi și deținându-i patentul, prin care, în permanență se poate vedea ce evenimente culturale trăiesc românii și care este nivelul culturii lor în lume. O hartă culturală în continuă înnoire prin știri venite oricând de la oricine, ca una dintre realizările specifice internetului despre care am vorbit.

Arhiva acestei Hărți Culturale conține astăzi milioane și milioane de informații, se înnoiește în fiecare clipă și poate fi consultată în fiecare clipă devenind o adevărată instituție de studiu și, în același timp, o agenție de știri culturale de la care poate prelua oricine, în slujba promovării, măcar a acestei culturi cu care ne putem mândri, dacă vicisitudinile și realitățile contemporane nu ne dau șansa să ne mândrim cu mult mai multe. Descriind această realizare a noastră informativă atât în arhivare cât și în timp real ca pe o adevărată instituție culturală neguvernamentală, absolut necesară afirmării românești și ca pe o contribuție a noastră la punerea în valoare a mijloacelor internetului, ne declarăm deschiși la orice colaborare, așteptăm cât mai multă introducere și preluare de informație pentru a realiza prin virtual o rețea temeinică de prezentare a culturii care ne leagă și, în ultimă instanță, a creațiilor noastre, cei care vrem, sau cei care simțim că avem datoria să ne strângem eforturile în jurul unei asemenea instituții.

George ROCA: Ce alte detalii ne puteți oferi despre ultimul număr al revistei „Albina românească”?

Corneliu LEU: Împreună cu acest număr se difuzează două suplimente ale publicației, unul dedicat problemelor dezvoltării satului românesc intitulat: „Cine hrănește România? – partea a doua: Mica proprietate agricolă, salvarea și reabilitarea ei”, iar altul care prezintă ultima parte și concluziile importante dezbateri „Despre meritocrație” ca o formă de perfecționare a democrației românești contemporane, de adâncire a cinstei, moralei, respectului pentru persoana umană și realizările ei, de depășire a sechelelor antiumaniste ale vechiului regim.

Revista apare tipărită pe hârtie și în format electronic. Aceasta poate fi accesată la adresa internet www.cartesiarte.ro, iar apoi, după deschiderea paginii principale, pe coloana din stânga, dând click pe bannerul „Albina românească”.

George ROCA: Survolând portalul „Carte și arte” descoperim că acesta conține chiar și o „editură on-line”. Câteva lămuriri pentru cei neinițiați vă rog!

Corneliu LEU: Editura noastră on-line expune în vitrina ei - pe care o găsiți pe coloana din dreapta a paginii principale a portalului internet www.cartesiarte.ro - un buton activ cu titlul „Un autor pe săptămână”. Acesta are

menirea de a populariza și a impune în luptă, uneori nedreaptă, cu traduceri comerciale din autori străini, creația autohtonă prin cele mai reprezentative lucrări editate în ultima jumătate de veac.

Lucrările, prezentate prin mari extrase din cuprinsul lor și comentariile pe care le-au provocat, pot fi descărcate gratuit direct din această vitrină dar, în același timp, pot fi comandate în întregime direct autorilor sau editorilor lor, ale căror adrese însoțesc prezentarea. În acest mod, considerăm că ne îndeplinim o importantă îndatorire culturală atrăgând atenția asupra unor lucrări românești din diverse domenii, totodată punând în contact direct publicul cititor cu autorii și editorii a căror activitate vor să o cunoască.

George ROCA: Puteți să enumărați câțiva din autorii care și-au expus cărțile în „vitrinele” editurii dumneavoastră?

Corneliu LEU: De la inaugurarea din vara lui 2009 și până în prezent, această vitrină a prezentat volume de Petre Stoica, Gheorghe Pituț, subsemnatul (Corneliu Leu n.a.), Eugen Dorcescu, Titus Filipaș, Vasile Celmare, Aurelian Titu Dumitrescu, Toma George Maiorescu, Petre Ghelmez, Ionuț Caragea, Melania Cuc, Corneliu Berbente, Eugen Cojocaru, Cristian Contras, Gheorghe Tomozei, Ion Marin Almăjan, George Anca, Constantin Lupeanu ș.a.

George ROCA: Și cu ce începe noul an?

Corneliu LEU: Cu ceea ce v-am trimis ca dar de Crăciun tuturor celor care-mi sunteți prieteni: noul meu roman istoric intitulat „Femeia, fie ea regină...”.

George ROCA: Aha! În loc să scrieți despre chestiuni mai moderne de alde „Cherchez la famine... și încălzirea globală” (glumesc!), dumneavoastră tot cu „Cherchez la femme” vă ocupați! Și mă rog, cine este „femeia-regină”? Puteți face un mic rezumat sau o prezentare a cărții?

Corneliu LEU: „Femeia, fie ea regină...” este povestea regretatei Elisabeta a României! Fire creatoare, frumos cultivată intelectual, camaradă până la a refuza în relațiile private protocolul regal, inventivă și de-o grație artistică ce trezea admirația articolelor unor mari personalități ca Pierre Loti, Mark Twain, Van Gogh, Guy de Maupassant, Charles Gounod, Frederic Mistral, Sarah Bernard, Leconte de Lisle, Sully Prudhomme, etc, deschisă ca gândire și îmbrățișând idei mult mai liberale decât îi permitea condiția monarhică, regina Elisabeta a României a avut o căsnicie și nefericită, prin moartea singurului ei copil, dar și neînțeleasă, prin faptul că soțul ei Carol, după părerea altui cap încoronat, împărăteasa Austro-Ungariei: „...este, acest rege, cea mai prozaică ființă din câte există și între ei se casca o mare prăpastie...”. Pe această temă, a unei drame asemănătoare celei a Prințesei Diana, dar într-o epocă în care, în loc de paparazzi erau gravorii iar, în loc de tabloide, cronicile mondene europene se concentrău pe regina României, ca romancier mi-am permis să întocmesc,

să fabulez uneori, să analizez alteori stările sufletești posibile, să mă chinuiesc pentru a da o arhitectură cât mai coerentă alegoriei acestei povești de dezamăgire, dragoste, cinism politic, revoluționarism, răbufnire de sentimente, nevoie umană de mângâiere și minciună, etc. și să prezint „cronica apocrifă a unei iubiri imaginate” dintre regină și Ion C. Brătianu, cel care, în ciuda soțului ei, îi dă și satisfacția impunerii unor politici liberale, dar și cea a împlinirii unor visuri intime. Prilej de meditație asupra ideilor de „compromis politic”, am vrut ca acest roman să surprindă printr-un epilog în care urmașa la tronul feminin, regina Maria, tot printr-un asemenea love-story și tot cu un bărbat frumos din neamul Brătienilor, aduce o mare contribuție la politicile liberale de înfăptuire a României Mari.

George ROCA: Am înțeles acum cine este personajul descris de dumneavoastră... Am recunoscut-o pe Pauline Elisabeth Ottilie Luise zu Wied, devenită prin căsătorie Regina Elisabeta a României sau mai simplu, pentru consumatorii de literatură, pe Carmen Sylva! Sunt convins că ați evocat în carte fapte interesante ale unei perioade bogată în evenimente. Întotdeauna istoria împletită cu fapte romanțate a plăcut cititorului și i-au atras atenția. Ce alte surprize ne așteaptă în 2010?

Corneliu LEU: Vorbind la început de an despre această nouă inițiativă a portalului nostru cultural www.cartesiarte.ro îi anunț pe colaboratorii noștri că în aceste zile definitivăm planul pe anul 2010 al editurii noastre on-line și fac apel la ei să ne propună cărți pe care le consideră cu adevărat semnificative pentru personalitatea lor și care, în același timp, pot fi semnificative pentru întregul act cultural românesc, contribuind la strădania de a așeza creația noastră pe treapta pe care și-o merită atât în perimetrul culturii europene, cât și în conștiința publicului cititor românesc, uneori derutat de propaganda comercială făcută unor creații cu nimic superioare valorilor noastre naționale.

George ROCA: Vă mulțumesc mult pentru acest dialog amplu (de aceea l-am numit „fluviu”!), în aceste zile libere de vacanță, când timpul ne-a permis să dăm discuției noastre o asemenea dimensiune! Consider că faceți un lucru extraordinar de complex pentru promovarea literaturii române în spațiul virtual și nu numai.

Să ne citim de bine!

În căutarea Adevărului (16). Quo Vadis, Domine?

„Toate limbile, tainele și toate științele n-au să fie nimic fără iubire, care e mărinimoasă, răbdătoare, care nu face rău, nu dorește onoruri, îndură totul, crede oricui, speră mereu și învinge.”

**Prof.dr. Gheorghe Valerică
CIMPOCA**

Quo vadis, Domine? Întreabă apostolul Petru, îngenunchind în fața Mântuitorului. Persecutat de Nero împreună cu ceilalți creștini, apostolul Petru decide să asculte sfaturile celor din jur și să părăsească Roma. Nu din frică sau lașitate a luat aceasta decizie, ci cu gândul că în afara Romei ar putea fi mult mai util, împărțind cuvântul Domnului și făcând lucrarea lui. Iată-l așadar pe apostolul Petru părăsind Roma incognito. Picioarele sale fuseseră ținute în lanturi și bandaje îi protejau rănilor. Bandajele se desfac, el se apleacă să le potrivească la loc și atunci are vedenia. Pe celebrul drum Via Appia Antica, Isus venea înspre oraș. Petru își ridică privirea și rostește celebra întrebare: **Quo Vadis, Domine? (Încotr-o, Doamne?). Isus îi răspunde blând: Vado Romam venio iterum crucifigi (Am**

venit la Roma, spre a fi din nou crucificat). Rușinat, Petru înțelege mesajul și se întoarce în Roma pentru a-și împlini destinul. A fost răstignit pe cruce cu capul în jos de împăratul Nero pe colina Vatican (pe locul unde se afla celebra bazilică Sfântul Petru din Roma). Legenda spune că în locul în care s-a oprit Isus să vorbească cu Petru, au rămas imprimate picioarele Mântuitorului. Un creștin devotat a luat dalele de piatră și bandajele lui Petru și le-a ascuns, apărându-le ca pe niste relicve de preț. În exact acel loc s-a ridicat o biserică, “Quo Vadis?” cunoscută și ca Sfânta Maria in Palmis. Este o capela situată în Roma, la intersecția dintre Appia Antica și calea Ardeatina, lângă cartierul Appio Latino. Este numită astfel, deoarece acesta este locul unde se crede, conform scrierii apocrife “Faptele lui Petru”, că apostolul l-ar fi văzut ultima dată pe Isus. O copie a amprentelor Mântuitorului este expusă aici, originalul fiind păstrat în biserică Sfântul Sebastian, cea construită pe catacombele purtând numele aceluiași sfânt. Tot în această biserică se află și bustul lui Henryk Sienkiewicz, autorul romanului “Quo Vadis?”, laureat al premiului Nobel pentru literatură în 1905. Mi-a plăcut tare mult legenda. Este un

exemplu de curaj în urmarea și asumarea propriului destin. Așa că am pornit și eu pe Via Appia Antica în căutarea simbolurilor creștinismului. Acest lucru s-a petrecut în mai 2005, când am stat la Roma mai mult de o lună, ținând prelegeri și conferințe la universitatea Tor Vergata. N-am urmat calea turistică. În mod normal îți cumperi un bilet la un archeobus care te duce pe Via Appia Antica, oprind în punctele de interes. Am luat la picior toți cei 16 km care compun cel mai vechi drum al Romei, într-o drumeție în care m-am lăsat copleșit de neprevăzut. De-o parte și de alta ruine. Sub picioarele mele se găseau dale de piatră vechi de câteva mii de ani. Deasupra un cer albastru de mai și-o adiere imperceptibilă de vânt. Vegetația a pus stăpânire pe ruine, semn că viața își continuă cursul său firesc. Am înaintat linistit, oprindu-mă în fața ruinelor și citind mai multe informații în ghidul pe care-l aveam. Am încercat să vizualizez în minte cum trebuie să fi arătat în vremurile de odinioară și porneam mai departe. N-am simțit nici o oboseală și mai ales nici o primejdie, cu toate că eram singur pe un drum vechi de peste 2000 ani. Răsplata mea a fost că am descoperit biserică Quo Vadis care avea o inscripție situată deasupra ușii de la intrare, pe care

scria: “Oprește-te din mers, călătorule, și intră în acest sfânt locaș în care vei găsi urmele pasilor Domnului Iisus Hristos când l-a întâlnit pe Sfântul Petru care ieșise din închisoare. Eram un om fericit că am ajuns pe urmele Sfântului Petru la Roma, acolo unde l-a întâlnit ultima dată pe Isus. Fericirea este întotdeauna acolo unde o găsește omul. Generația mea, chiar dacă a trăit sub comunism, crede în creștinism și consideră creștinismul că este piatra de temelie a societății, este motivul pentru care avem libertatea de a ne alege soarta. Majoritatea țărilor occidentale capitaliste consideră că creștinismul le-a dat un sens. Capitalismul, pentru a funcționa corect, are nevoie de componenta morală pe care o dă creștinismul. Creștinismul este fundația pe care s-a construit Europa modernă. Mergi în orice oraș din Europa și o să remarci bisericile, nu moschei, nu piramide, nu temple și nici altare shintoiste. Ce ar fi fost poporul român fără creștinism? Creștinismul a fost cel care ne-a coagulat ca și popor, care ne-a făcut să rezistăm invaziilor. Creștinismul ne-a dat tăria morală de a fi romani. De fapt, despre asta vroiam să vorbesc. Despre tăria morală. Despre forța de a rezista în fața abuzurilor. În toate momentele de restriște pentru România, oamenii s-au refugiat în religie, în creștinism. Noi și întreaga Europă trăim momente grele pentru existența creștinismului. Lumea de azi, așa cum arata ea, tinde să se transforme. Cuvinte vechi precum armonie, dragoste, pace, bucurie sunt încet, încet, uitate, sub asaltul cuvintelor noi ale cotidianului profan: profit, consumism, plăceri, marketing,

distracție. Nu mai amintesc de altele mai dure: putere, interese, manipulare, segregare socială, individualism, sclavie. Cum, necum, lumea de azi, așa cum am făurit-o tot noi, începe să nu ne mai placă multora dintre noi. Sau, cel puțin, dacă nu am contribuit la făurirea ei, încercăm să ne strecurăm prin ea, hăituiți de asaltul ei asupra noastră. Căci da, am senzația că unii oameni se simt hăituiți, asaltați, fugăriti de răul lumii. Cineva le vrea neapărat sufletele de vanzare... Musulmani din lumea largă au invadat Europa cu gândul de a distruge creștinismul și o dată cu el civilizația. Toate orașele mari din țărilor occidentale au devenit nesigure pentru creștini și nu numai. Ce șanse avem să scăpăm?. Una singura. Învierea dragostei. Dragostea este esența vieții noastre. Fără ea, suntem doar niste umbre trecătoare prin viață: **„De aș grăi în limbile oamenilor și ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător. Și de aș avea darul proorociei și tainele toate le-aș cunoaște și orice știință, și de aș avea atâta credință încât să mut și munții, iar dragoste nu am, nimic nu sunt. Și de aș împărți toată averea mea și de aș da trupul meu ca să fie ars, iar dragoste nu am, nimic nu-mi folosește”**. Învierea este revenirea la dragoste, acel sentiment uman care te desăvârșește interior și armonizează lumea. Prin urmare, Învierea Domnului ne vorbește exact de șansa revenirii la dragoste, la bunătate, la armonie, la toate cuvintele acelea pe care încet, încet, parcă le uităm... sau nu le-am auzit niciodată unii dintre noi. Poate că nu mai are cine să ne spună?!. Să

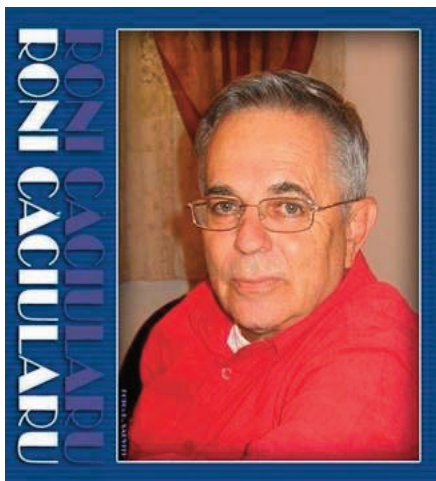
ne gândim cum ar arăta lumea dacă ar înțelege Învierea ca dragoste (și toate celelalte sărbători) și, din prima zi de Paște, ar începe să iubească cu adevărat. N-ar mai fi războaie, certuri, tensiuni, spionaj, polemici, interese personale și toate cele pe care noi le numim, generic, chestiuni lumesti. N-am mai crede că Sărbătorile înseamnă doar să ne repezim la bucate, din care oricum aruncăm cam jumătate, în loc să dăruim. Am înțelege că Învierea este revelionul cel adevărat al lumii, înnoirea valorilor vieții noastre, iar masa de Paști ar deveni o Cină de Taina a dragostei și a comuniunii. Am înțelege că Lumina Învierii nu este decât dragostea care luminează pe tot omul, în lumea întunecoasă a urii. „Lumina lui Hristos luminează tuturor”. Așa am transforma lumea în Rai. Sau, cel puțin, am găsi Raiul. Căci acesta este Raiul: locul celor care aleg, de bunavoie, să trăiască în armonie. Noi, ce facem?. În apropierea sărbătorilor pascale ale creștinilor ortodocși milioane de români care lucrează în străinătate se întorc în țară ca să sărbătorească paștele împreună cu familia. Veniți de luați Lumină. Hristos a Înviat!. După câteva zile părăsesc din nou țara fără să-și pună întrebarea **Quo vadis, Domine?**.

(Va urma)

ELIBERAREA DE PREJUDECĂȚI

(Câteva gânduri la apariția Albumului Monografic al marelui pictor român, „NICU ENEA” de Viorel Savin)

Poetul, prozatorul și dramaturgul Viorel Savin, continuă să fie un vibrant și luminos animator cultural în orașul meu - și-al lui -, care este Bacăul. Dar, în loc să vă vorbesc foarte doct și competent, prefer să însoțesc aceste rânduri cu subiectivitatea mea, întotdeauna admirativă în fața valorii reale, în fața oamenilor de bine. Am norocul să fiu prieten cu acest scriitor - era să scriu „mare” - dar m-am temut să nu par apologetic, deși ar fi cazul. I se cuvine! Am norocul să ne știm de-o viață. Să ne agreăm, să ne simpatizăm, să avem unele idei și unele idealuri comune, unele gusturi, unele preferințe asemănătoare. De fapt, trebuie să precizez că scriitorul a revenit în realitatea mea imediată (și, desigur, nu numai a mea!) pentru că el este fermentul creator, înfăptuitor, al unui esențial fapt cultural: readucerea în lumină a marelui pictor, concetățeanul nostru de altcândva: artistul, într-o vreme prețuit, căutat și laudat, marele și oarecum uitatul pictor Nicu Enea.

Împreună cu alți băcăuani de-

ai mei (chiar dacă nu-i cunosc personal pe mulți, ei tot sunt ai mei!) împreună și sprijinit frumos și onest de dirigitorii de azi ai Bacăului și ai Consiliului Județean, el și ei, dăltuiesc în marmura lui cronos, reabilitarea cuvenită, asigurarea că numele acestui mare băcăuan - pictorul român Nicu Enea - va rămâne încrustat, așa cum se cuvine, pe firmamentul istoriei artelor plastice. Căci, trebuie să recunoaștem că dincolo de politici, mâncătorii colegiale, ticăloșii, frici, dogme, lașități și alte farafastlăcuri josnice și omeneste, au fost și lipsa de noroc a artistului, precum și absența unor abilități de culise care, din păcate, au acționat distructiv, dur și decisiv, și în privința soartei acestui mare suflet curat de artist al penelului, precum și în ceea ce privește valorificarea și recunoașterea operei sale, atât de valoroase.

Viorel Savin acum, la Bacău, împreună cu ceilalți oameni de bine, ce alcătuiesc un cor cu sunetele „Odeii bucuriei”, însușește, continuă, intensifică faptele și spiritul luptei care, în timp, dejoacă ticăloșiile, nedreptățile, uitarea și necinstirea! Este o mare luptă, universală, gravă și esențială, fără de care nu se poate trăi cu adevărat! La Bacău, după cum se vede, s-a născut acest lucru. Și nu e simplu și nici ușor să faci lucrarea propriu-zisă a unor astfel de deziderate, căci lumea, din păcate, e mereu la fel, și bună și rea, dar mereu cu alte fețe și fațete.

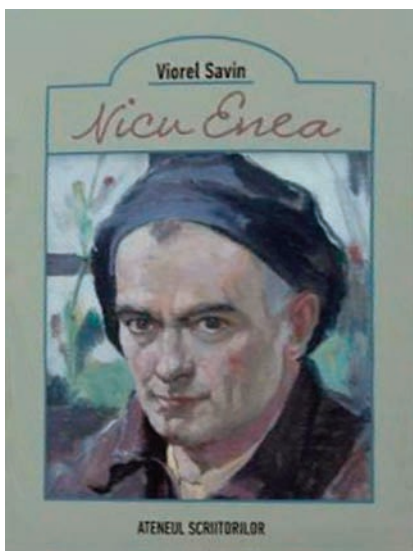
După ce a lansat o admirabilă monografie, cu titlul „Pictorul Nicu Enea” („Viața alcătuită din scrisori,

articole și poze”) iată-l acum pe Viorel Savin, fostul custode al Casei memoriale cu numele pictorului băcăuan, apărând în lumea mare cu un elegant și elocvent „Album monografic” despre Nicu Enea, volum dotat cu un temeinic și inteligent studiu introductiv, prin care scriitorul V.S. își propune, și reușește, urmărind viața și sufletul artistului, ca și contextele în care a trăit, reușește, zic, să sublinieze și, uneori, să ridiculizeze-elegant faptele ce au determinat uitarea și punerea intenționată sub tăcere a artistului. Este vorba, mai întâi de nesăbuița și ingratitudinea fostului „regim socialist” de a considera acest mare talent, cu valoare națională indiscutabilă, ca fiind, în trecut „pictor al curții regale”, anulându-l deci, în loc să-i recunoască valoarea, să-l glorifice, așa cum i se cuvenea. Ignoranța și suficiența au surpat, pentru destulă vreme, tot ce-și clădise el însuși, lui și nouă, omul de artă atât de apreciat și recunoscut în țara sa, ca și altunde.

Concomitent, Viorel Savin, combativ și combatant om de Cătată și cultură, arată, în studiul amintit, că nici actualul capitalism băcăuan și național, nu a fost mai bun în privința soartei pictorului ostracizat, considerându-l un fost „serv obedient al comunismului”. (Pictase, împotriva inimii sale, pentru a putea supraviețui, lozinci și steme, și lucruri „la modă”, dictate de „organele” politice, care aveau cheia și lăcatul, pâinea și cuțitul). Pictorul era, în acea vreme, neavând încotro, muncitor vopsitor la fabrica

de produse textile „Proletarul”, sau colabora cu un atelier de făcut firme. Vizavi de aceste imense nedreptăți, iată-l pe scriitorul Viorel Savin. El nu îngroașă mai mult liniile, și așa ridicole și grotești, ale acestui desen de un dramatism extraordinar. Și, spre a nu tulbura prea mult unele eventuale suspiciozități actuale, abil, autorul Monografiei recent ieșite de sub teascurile prestigioasei edituri „Ateneul scriitorilor”, concluzionează doar astfel: „Dacă vom reuși să ne eliberăm de prejudecăți, ne vom mândri din nou cu Pictorul Enea”.

Desigur, faptele vorbesc! Viorel Savin este în miezul manifestărilor pe care Muzeul de Artă Județean, Consiliul diriguitor al zonei Bacăului, oamenii de cultură de aici, le organizează în această perioadă, în legătură cu marele pictor român. Și cred că a venit momentul să subliniem, împreună, faptul că adevărul și puterea artei, mai devreme sau mai

târziu, izbândesc. S-a mai spus, dar acum se și vede. Prin urmare, pe 16 septembrie 2015, când se vor împlini 55 de ani de la pierderea marelui artist, la Muzeul băcăuan se va vernisa o amplă expozitie, cu peste o sută de lucrări ce poartă semnătura lui Nicu Enea, prilej cu care va fi lansat în mod prestigios și elegantul și valorosul „Album” la care ne referim. Este un Album

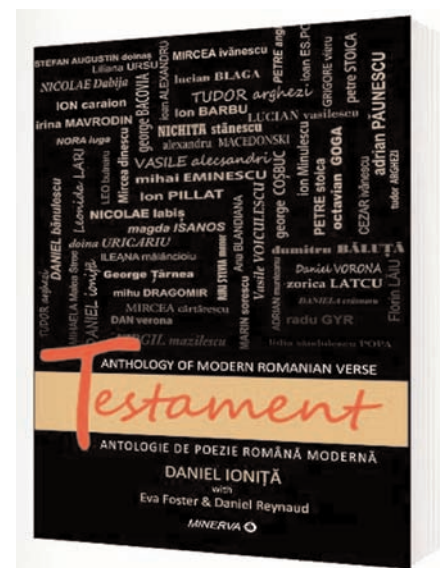
monografic de mare succes, cu 300 de pagini și numeroase reproduceri în culori, și care va conține și un DVD, cu piesa de teatru de mare audiență la public – „Bătrâna și hoțul”, semnată tot de Viorel Savin și jucată deja pe numeroase scene din țară și la toate canalele televiziunii române. (Piesa și autorul, au primit prestigioase premii artistice naționale!).

Prin urmare, speranțele trecutului găsesc azi oameni de luptă și afirmare, găsesc ecou, minți aerisite și inimi calde, în Bacău și în lume. Ne eliberăm de prejudecăți, dragă Viorel Savin. Nu-i puțin lucru! Nicu Enea își reintră, triumfal și cinstit, în drepturi... Bacăul cel adevărat, merge înainte. Și când spun Bacău, mă gândesc la România și la acei români de bună credință, de omenie, cultură și înțelepciune, care nu-s puțini și care vor ști să vadă și în prietenul meu, Viorel Savin, un exemplu.

TESTAMENT (EDIȚIA A II-A) – MARI POETI ROMÂNI TRADUȘI ÎN LIMBA ENGLEZĂ (1)

„Testament - Anthology of Modern Romanian Verse/ Testament - Antologie de Poezie Românească Modernă”, autori Daniel Ioniță, Eva Foster și Daniel Reynaud. Prima ediție cuprinde 55 de poeți (de la Alecsandri și Eminescu la cei contemporani) și 80 de poezii. În luna noiembrie a acestui an, aceeași editură va publica ediția a II-a la care se adaugă încă peste 40 de poeți și aproximativ 50 de poezii. În următoarele luni vom prezenta câteva serii de poezii din acest volum, în ediție bilingvă așa cum vor apărea în noul volum al ediției a II-a. (Rexlibris Media Group)

În 2012 Editura Minerva din București a publicat volumul

PERSONALITĂȚI ÎN ARIA INTERFERENȚELOR CULTURALE INTERNAȚIONALE

Interviu la aniversare cu profesorul și omul de cultură,
eminescologul DUMITRU COPILU-COPILLIN, 85 de ani de viață

1. P.P.: Stimate domnule profesor DUMITRU COPILU-COPILLIN, cum considerați inițiativa publicațiilor Fundației „Paul Polidor” pentru UNESCO de a vă promova ideile și concepția despre cultură și despre lumea în care trăim, cu personalități marcante ale vieții culturale românești, într-un moment istoric în care România re trăiește noi speranțe în păstrarea și consolidarea identității neamului românesc prin cultură, iar dumneavoastră, în opinia mea, parcă începeți o nouă tinerețe spirituală la împlinirea frumoasei vârste de 85 de ani ?

D.C.-C.: Răspunsul parțial îl găsiți în cartea mea, „O viață de dascăl...” (2011), în care constat că în foarte mică măsură se cunosc „înfăptuirile aparținând unor personalități creatoare de bunuri spirituale și materiale, în condițiile în care nu există în prezent un sistem național de evidență, estimare, încurajare, evaluare, recompensă, ierarhizare și mai ales de valorificare publică a realizărilor cultural-științifice de nivel instituțional, local, național sau internațional. Asemenea valori (fapte de viață, descoperiri, lucrări de înaltă ținută și profundă semnificație, destinate uzului public) adesea se pierd, se ignoră, sunt date uitării, deci ele nu există. Interesul pentru un model de publicație, care să încurajeze și să promoveze „meritocrația” - pe parcursul elaborării lucrării noastre având acest obiectiv - a fost încurajat de omul de știință, acad. Constantin Bălăceanu-Stolnici, care a și semnat prefața”. În

acest sens, „inițiativa” publicației Dv. o consider merituosă, cu sugestia ca înfăptuirile „personalităților marcante ale vieții culturale românești”, pe care le promovați în virtutea valorii lor să prezinte un interes general, adică să corespundă preponderent obiectivului publicației Dv., - „PERSONALITĂȚI ÎN ARIA INTERFERENȚELOR CULTURALE INTERNAȚIONALE”. În acest înțeles, ați putea promova în continuare rezultatele obținute de personalități notorii, care cred că ar răspunde inițiativei Dv. – ca să mă limitez la tema de care mă ocup acum, Eminescu, valoarea națională de dimensiune universală, simbolul spiritualității neamului românesc – am în vedere pe cel mai mare eminescolog în viață și președintele ultimelor congrese mondiale ale eminescologilor, Acad. Mihai Cimpoi, pe care am înțeles că îl cunoașteți, de asemenea pe o altă personalitate cunoscută în aceleași împrejurări la Chișinău, un împătimit de Eminescu, acad. Nicolae Breban sau pe Victor Crăciun, președintele ligii culturale a românilor de pretutindeni, un excelent ambasador în țară și în lume a lui Eminescu prin lucrări și acțiuni de promovare, la fel pe reprezentanții Institutului Cultural Român din București și filialele lor din alte țări etc., ale căror răspunsuri la întrebările din interviul Dv. „standard” ar ridica și mai mult nivelul prestigioasei publicației pe care o realizați.

2. P.P.: Pe Academicianul Mihai Cimpoi l-am cunoscut în anul 2005, pe 10 decembrie, când am fost invitat de scriitoarea Aura Christi să susțin un recital de poezie, cântată, alături de scriitorii Nicolae Breban și Ion Ianoși la Filarmonica de Stat a Republicii Moldova. Observ că drumurile noastre s-au intersectat cu omul de cultură basarabean, acum prefațator al volumului dvs., din serialul „Eminescu Universal”, unde cu intuiția sa debordantă afirma: “Meritul fundamental al profesorului Dumitru Copilu-Copillin este acela de a ne da o lucrare [aparent] bibliografică, în care identifică, prelucrează și evaluează cu metode și într-o viziune modernă sursele eminesciene./.../ Sunt de remarcat acribia, erudiția, plăcerea intelectuală de „a naviga” pe internet, dar și de a merge direct la surse (dicționare, volume de traduceri, monografii, proiecte, comunicate, acțiuni publice etc.). Profesorul-cercetător nu-și ascunde bucuria când găsește aprecieri superlative,

comentând cu însuflețire și exaltare (e un mod de a sfida detractorii) și depășind astfel ariditatea expunerii statistice” [inducând convingerea finală despre carte:] „Sub ochii noștri se ridică piramidal un Eminescu, al cărui valoare universală e absolut indiscutabilă, comparabilă cu cea a tuturor poezilor reprezentativi ai lumii”.

Cum ați reușit să transformați ariditatea posibilă a unui studiu documentar într-o plăcere a lecturii, bogată informațional, atractivă prin noutate, metodă și viziune, prin actualitatea verbului eminescian ?

D.C.-C.: Îmi cer permisiunea de a completa răspunsul, sugerat chiar de Dv.: a. noutatea unor aspecte de viață ca suport biografic al operei: adolescentul licean de 16-17 ani, proaspătul debutant în poezie, în pribegiile sale prin toate provinciile românești pentru a cunoaște țara, dorind să treacă din Transilvania vasală Austro-Ungariei spre România liberă, în toamna-iarna-primăvara și o parte a verii anilor 1867-1868, a dispărut de sub ochii biografilor, în Munți Cindrel din Carpații Meridionali de graniță (George Călinescu însuși susținea, - : „eclipsa de un an ascunde privirilor noastre o parte din traiectoria vieții... În ciuda «datelor enigmatice», care se pot spulbera sau întări la orice nouă descoperire”, - schimbând viziunea noastră despre Eminescu). După 150 de ani, acum facem publice probabil doar o parte dintre datele „enigmatice” existente, prin aceasta deschizând o nouă perspectivă de investigare în eminescologie. Despre ce „date enigmatice” vorbim?. În acea perioadă a avut loc un eveniment - de altfel firesc în viața marilor genii ale omenirii, înaintea unor descoperiri, invenții, creații de excepție – evenimentul Revelației (comuniunea cu divinitatea), care i-a imprimat lui Eminescu un potențial uman și creator supradimensional (pe de o parte, ca efect poetul adolescent scrie peste 3000 de versuri, multe bijuterii lirice și grandioasele poeme, Memento mori, Povestea magului călător în stele etc., voit sau nevoit ascunse de ochii lumii, deci toate postume, iar pe de alta, debutul fulminant ca ziarist, care i-a adus primul proces [„delict de presă”], la Pesta-Austro-Ungaria, prevestindu-i destinul de politician militant pentru cauza națională până la sacrificiul de martiriu, la București-România); b. prezentarea momentului istoric al dezlegării misterului bolii și morții – după 137 de ani – oficial sub auspiciile Academiei Române, - dovada: diagnosticul și tratamentul au fost greșite; c. viziunea, - accentul pus pe cauze și efecte în adevărarea adevărului ca și pe dimensiunea universală a valorii naționale a operei eminesciene; d. metoda demonstrației cu concursul unor notorietăți în domeniu (una dintre ele semnează postfața), în principal prin decriptarea scrierilor încifrate, legate de momentul Revelației (evidența pare firească, - scrieri fundamentale precum Biblia, Paracelsus, Guliver ș.a.m.d pot fi înțelese numai decriptate); e. scrierile identificate până acum, - aproape 700 de scrieri literare și aproape 1900 de articole, toate de rezonanță, națională și internațională.

3. P.P.: Cine privește cu atenție datele de la începutul biografiei Dv. observă că trecerile de la o ocupație la alta sunt pe cât de abrupte, pe atât de neașteptate, chiar nefirești, frizând nonconformismul. Considerați că se recreditează vechea idee, conform căreia în bastonul fiecărui soldat stă bastonul de mareșal? Ca să mă justific, voi cita - din ediția III a volumului Dv. publicat în noiembrie 2015, „Eminescu Universalul. Eminescu în Circuitul universal...” – paginile 270-273, cu care se încheie volumul, un fel de „Carte de vizită”, intitulată, „CINE ESTE DUMITRU COPILU-COPILLIN”: „Născut la 17 februarie 1931, în satul Șutu din actualul județ Cluj, provine dintr-o familie de țărani nevoiași, al cincilea fiu al lui Mitru și Veronica Copil”. [iar după mai bine de patru decenii] Doctor în științe filologice cu o lucrare privind relațiile interliterare europene – o abordare cibernetică, susținută în 1988 la Facultatea de Filologie a Universității București, de asemenea Deputy Director General („Director General Adjunct pentru Europa din partea României”, cu dreptul de a folosi „dr” – doctor în științe alături de „DDG”) al IBC-International Biographical Centre, Cambridge University, London, England, acordat la Congresul Internațional de Științe, Arte și Comunicații, Hawaii, SUA, iunie 2005.

Experiența de viață parcursă a fost una severă, începând de la vârsta de 14-15 ani, angajat ca muncitor necalificat, agricol în sat și apoi industrial la uzinele Malaxa-Brașov, iar după [absolvirea facultății, „Cum laude” în] 1957 lucrător [necalificat] la AGERPRES, [ulterior] asistent social, redactor și consilier editorial, ziarist, redactor șef, documentarist la o bibliotecă universitară, îndeplinind funcții de execuție elementare și până la cele de conducere la [CIDI] Centrul național de Informare Documentară al Învățământului, de aici promovat la compartimentul de sinteze al ministrului învățământului” [Mircea Malița].

D.C.-C.: Toate acestea nu seamănă cu bravura purtătorilor bastonului de mareșal, cu care acesta omoară ca să nu fie omorât. În cazul de față e vorba de viața trăită cu speranțe își împliniri: conștientizându-mi talantul omului „sub vremi”, din

fire discret, am preferat să stau în „banca din fundul clasei”, în viață pe poziția de observator și cronicar obiectiv, dar un vulcan elevat în înfăptuiri, meticulos în sistematizarea datelor și în rânduiala cuvintelor celor mai potrivite, - „prelucrând și evaluând cu metode în viziune modernă” (cit. M. Cimpoi), altfel spus, mi-am pregătit cu migală vârsta „marilor sinteze” – concluzii de o viață – cele mai reprezentative fiind publicate după împlinirea celor 80 de preprimăveri.

4. P.P.: Ați activat peste o jumătate de secol în instituții de învățământ și cercetare științifică, ați scris studii în domeniile Educație (peste 300, în principal de management educațional) și de Literatură (peste 150, în principal despre Eminescu) etc., ați predat cursuri de pregătire inițială pentru studenți și masteranzi și de perfecționare pentru directori și inspectori școlari, pentru educatoare, învățători, profesori de gimnaziu și liceu, asistenți, lectori, șefi de lucrări, conferențieri universitari, chiar pentru ingineri, ofițeri etc. atât în România, cât și în Republica Moldova. De ce, după atâtea stadii de pregătire în sistemul de formare continuă a cadrelor didactice din România, situația din învățământul cu predare în limba română este criticabilă pe toate palierele? Am cazuri concrete, sute de cadre didactice au trimis lucrări pentru publicare la editura noastră pe parcursul ultimilor 20 de ani și mulți dintre autori, în principal cadre didactice din învățământul preuniversitar, scriu românește „după ureche”, făcând greșeli gramaticale în texte care ar fi trebuit să aibă o ținută intelectuală cultivată, coerentă și o structurare ideatică logică. Ce credeți că s-a întâmplat cu învățământul nostru actual, de ce conform sistemului „Bologna”, criticat inclusiv de profesori universitari, precum istoricul Adrian Cioroianu (dețin dovada filmată !), scoate pe bandă rulantă educatoare, care acum își zic, „profesor învățământ preprimar”, dar nu sunt în stare (atenție: nu generalizez !) să elaboreze un text propriu coerent, nu știu să lucreze pe calculator sau să vorbească bine o limbă străină, în schimb sunt primele la rezervările unor vacanțe de lux în tot felul de insule exotice. Continuând ideea precedentă, ca om care ați făcut parte din structurile de execuție și de conducere ale învățământului românesc, cum vedeți predispoziția de deprofesionalizare și de politicizare a educației din ultimii ani? Știți că sindicatele din învățământ nu au organizat nici o manifestare de protest serioasă în ultimul sfert de secol? Precizez că acest interviu va fi citit on-line și de diaspora românească...

D.C.-C.: Mai întâi, în România există foarte mulți elevi, studenți și cadre didactice cu o pregătire excepțională, compatibili cu cei mai buni pe plan internațional, iar fenomenul „politizării” (numirea în funcții de conducere școlară) ca și a diplomelor cumpărate „pe bandă rulantă”, aș adăuga abandonul școlar sau mentalitatea prioritizării banului ca scop în viață. Toate acestea însă reprezintă o stare de lucruri caracteristică tuturor sistemelor post „revoluționare” din țările est europene. Pregătirea școlară/profesională și obținerea diplomelor de categoria numită „analfabeți intelectuali” țin însă și de profilul individual al celor care

pregătesc/perfecționează pe alții. De ce nu-l întrebați pe profesorul universitar Adrian Cioroianu, - Domnia sa cum a procedat la catedră ca să ajungă la o asemenea concluzie?. În ce mă privește, așa cum am învățat acasă, la facultatea care m-a format ca dascăl și din propria experiență, eu nu am acceptat măcar ideea, necum acordarea de note și diplome fără merit, condiția era prezența activă în activitatea de formare inițială sau continuă și o pregătire corespunzătoare nivelului standard. În acest sens, eu am înțeles să predau lecții/cursuri, - adică nu conform paradigmei tradiționaliste bazate pe memorie reproductivă, ci conform paradigmei moderne bazată pe formarea creativ-productivă, care pregătește educabilul pentru o viață postșcolară activă, prin lecții/cursuri sistematic aplicative, care să conducă în timpul anilor de studii la formarea de capacități (în termeni de priceperi, abilități, prin exerciții aplicative sistematice formând o conduită și atitudini pozitive) și deprinderi (de realizare a ceva concret și social util pe baza cunoștințelor acumulate și a capacităților dobândite: confecționare, construire, compunere creativă ș. a.), în final manifestate în plan social prin competențe sustenabile și comportamente pozitive, acestea reprezentând „cartea de vizită” a profesorului, a școlii, a sistemului de învățământ. Principiul „concluziei de o viață” l-am probat în cartea „O viață de dascăl...” (2011, între altele, în capitolul despre algoritmul legic privind „Formarea competențelor școlare la lecție și profesionale/manageriale la curs în contextul asigurării calității în educație”, temă supusă dezbaterii la numeroase reuniuni științifice, rezultatele fiind apoi valorificate la lecție/curs, precum și în numeroase publicații periodice sau volume colective, în România și R. Moldova). Aplicabil la orice disciplină școlară de orice nivel, acest tip de formare e dovedit ca posibil, atractiv și oportun pe baza unor proiecte didactice (obiective, conținuturi, evaluare), parcurgând patru etape taxonomice/niveluri de performanță, în 12 pași. Rezultatele au fost apreciate public/instituțional mai puțin în țară. În compensație însă organisme internaționale, precum International Biographical Center Cambridge University, în cunoștință de cauză (cf. „Ecouri”, în carte, p.111-160) evaluând rezultatele obținute timp de peste un deceniu, în activitățile corespunzătoare din România și din Republica Moldova, le apreciază „Contribuții la dezvoltarea învățământului contemporan” și le diseminează într-un Comunicat de presă, sub semnătura Directorului General P. Law, adresat mass-mediei internaționale și instituțiilor cu care am colaborat și continui să colaborez (România, - între altele, Colegiul Național „Mihai Viteazul” Turda-absolvit, Universitatea București și din Oradea, Universitatea Ecologică București și CCD Ilfov-cursuri predate, „Școala pilot” Bezdead de Dâmbovița-experimentare programe și manuale școlare; R. Moldova, - Institutul de Științe ale Educației, Universitatea „Ion Creangă” din Chișinău și Universitatea „Alec Russo” din Bălți, 4 reviste de profil publicând ca efect interviuri (ex. „Univers didactic”, - „O personalitate didactică și științifică complexă de nivel internațional”, semnează directorul CCD Ilfov).

5. P.P.: Continuând ideea precedentă, ca om care ați făcut parte și din structurile de conducere ale învățământului românesc, cum vedeți excesiva politizare a educației din ultimii ani? De ce sindicatele din învățământ nu au organizat nici o manifestare de protest serioasă în ultimul sfert de secol? Precizez că acest interviu va fi citit on-line și de diaspora românească.

D.C.C.: Continuând răspunsul precedent, atenționez că eu nu am veleități ori predispoziții de analist sau propagandist public ori de lider sindical, mă feresc să cad în capcanele politicianiste, în schimb mă las poate prea ușor copleșit de meandrele vieții active în care, însă călăuzit de gândirea pozitivă, mă străduiesc să promovez cu rigoare profesională și responsabilitate, în viața cea de toate zilele, înfăptuirile călăuzite de gândul ce bun ziditor, năzuind spre aspirații umane nobile, ca dascăl urmărind obiectivele politicii militante ale idealului educațional, iar ca literat militând pentru descoperirea și promovare valorilor produse de marile minți ale omenirii.

6. P.P.: Sunteți, în opinia mea, o personalitate cu preocupări în aria interferențelor culturale, fiind activ de-a lungul timpului în domenii precum pedagogia comparată, literatura comparată, informatica documentară. Într-un context, Dv. considerați că aceste ocupații v-au întărit puterea să rezistați provocărilor, să năzuiți în spre mai bine, să realizați practic proiecte îndrăznețe, „în pofida obtuzității unor mentalități” întâlnite pe parcursul evoluției profesionale. La ce vă refereați concret când menționați sintagma „obtuzitatea unor mentalități”?

D.C.-C.: Principalele domenii în cariera mea profesională, au fost să fie pedagogia comparată, - din experiența altor țări am preluat într-o formă adaptată ceea ce era actual și oportun pentru realitățile românești din epocă, - ex. „integrarea învățământului cu cercetarea și practica socială” („structura constructivă” a unui complex școlar multifuncțional, ca temă de cercetare experimentată doi ani în județul Alba, a fost înregistrată ca invenție la OSIM, iar ca obiectiv funcțional a fost preluată și adaptată în Polonia sau - cf Google - a reprezentat una din cele două teme de dezbatere la o conferință a miniștrilor din țările africane); literatura comparată, - am demonstrat viabilitatea procesului de universalizare a lui Eminescu; informatica documentară, - am elaborat modele, gen bază de date tip MID-microsisteme de informare documentară ș.a. În ceea ce privește sintagma menționată de Dv., „obtuzitatea unor mentalități” în parcursul meu profesional, acum nu găsesc explicații, în limbajul științific al bunului simț.

7. P.P.: Ați primit diploma „Deputy Director General” al „IBC-International Biographical Center, Cambridge University, London, England” și ca suport o medalie de argint la Congresul Internațional de Științe, Arte și Comunicații, Hawaii, SUA, iunie 2005. Este o nominalizare extrem de interesantă pentru un literat, absolvent cu o jumătate de secol în urmă al Universității „M. Lomonosov” din Moscova. Bănuiesc, domnule profesor universitar Copilu-Copillin, că

nu vreți să adoarmă lumea citindu-ne interviul. Să nu mă înțelegeți greșit. Știu cazuri, puține la număr, de intelectuali care n-au fost colaboraționiști și s-au afirmat ca remarcabili profesioniști.

D.C.-C.: Fiecare țară are experți într-un domeniu sau altul referitor la o altă țară (SUA, Franța etc., care îi prețuiesc, îi protejează și sunt respectați). Eu am beneficiat de o pregătire în profil timp de 5 ani - ca la toate marile universități din epocă - 2 ani pregătire generală, în didactica rusisticii literare și, din interes, 3 ani specializare în metodologia cercetării științifice, pregătire finalizată cu o dublă licență, de profesor și cercetător științific. Organizarea și conținutul pregătirii universitare care vizau viitoarea mea profesie era atunci similară cu cea din marile universități de tradiție din alte țări, în care tocmai de aceea au predat, concomitent în mai multe țări, unii dintre profesorii cei mai buni audiați de mine, pe care după curs (din două ore, ultimele 15 minute memorabile erau rezervate întrebărilor și răspunsurilor) îi conduceam, înșirați în rânduri de câte doi, până la mașina care-i ducea pe unii chiar la aeroport pentru a pleca - adesea imediat după curs - să predea la universități din SUA, Anglia, Franța, Germania etc. La fel se proceda la „Bolșoi Teatr”, publicul așteptam înșirați pe două rânduri înainte de spectacol și conduceam după spectacol, în ținuta de stradă, legendarele personaje de pe scenă (de mine studentul nevoiaș văzute de la galerie/iarus/ etaj 7): pe tenorul Lemeșev, pe balerinele Ulanova și Plisetskaia... Marea literatură clasică rusă (Pușkin, Tolstoi, Dostoievski) sau premodernă (creația din perioada de tinerețe a lui Maiakovski) și arta rusă (Ceaikovski, Aivazovski), nu vorbesc de alții, dar în ce mă privește, mi-au format gustul pentru marile valori ca produse ale marilor minți ale omenirii (inclusiv Homer, Dante, Shakespeare, Goethe, predați în viziune comparativistă, acum îi abordez eu comparativ cu Eminescu). Datorită acestei viziuni universaliste induse am descoperit și apoi am evaluat poezia, proza și publicistica lui Eminescu: în ultimele mai bine de cinci decenii, - de la debutul în eminescologie din 1964, am colectat, prelucrat și evaluat datele pentru sintezele din serialul „Eminescu Universal”. Un posibil efect s-a dovedit a fi - după apariția ultimei ediții III din noiembrie 2015 - o recompensă morală, primită, atât la „Serata Eminescu Jurnalistul”, organizată la 11 ianuarie 2016 în sala Institutului Cultural Român de către Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, unde după expunerea solicitată, „Eminescu jurnalistul internațional”, am primit distincția „Însemn de recunoștință”, cât și la „Manifestarea de omagiere a Eternului Eminescu” din 15 ianuarie 2016, în sala Parlamentului României, „Diploma «Opera omnia»...”, la împlinirea vârstei de 85 de ani, cu prilejul lansării cărții mele despre Eminescu în 80 de limbi din peste 250 de țări ale lumii”. Cu un deceniu în urmă, funcția IBC și Medalia de argint mi s-a acordat pentru „contribuțiile” anterioare în „Educație și Literatură”. Și acum invit cititorii să discearnă asemănarea și deosebirea între cele două universități, malițios „incriminate” în întrebarea adresată mie. Atenție, a nu se confunda marea literatură și artă cu politica marilor puteri.

(Va urma)

Nicolae VĂLĂREANU SÂRBU

Nimic nu se naște fără de moarte

Buzele ei ating sunetele înalte,
cuvintele se strâng între dinți și se aruncă
fără teama de a strivi pe cineva,
în trup i se clatină ființa și se zbate.

Camea ei fragedă miroase a mentă sălbatică
culeasă dintre Pietrele Doamnei,
lângă un izvor fără moarte
de unde muzele iau apă pentru descântec.

În ea mi-am găsit plinul, în ea mi-am
pierdut golul
ca într-o inimă de împrumut.

I-am băut sângele și m-am hrănit cu iubirea
de nu au mai rămas din tot ce a fost
decât urme
și din urme s-a regenerat trupul de la început.

Atunci am înțeles că nu-i de șagă,
mi-am făcut din dragoste un căpătâi
sub care am pus nopțile mele visătoare
în care dospește credința-n aliatul facerii
și sufletul capătă contur.

Nimic nu se naște fără de moarte,
secretele dau buzna în guri pe la colțuri,
se ivește necazul de unde nu te aștepti
și trece fără să se încline la nimeni.
Cine se crede mai presus decât
întâmplarea, nu este
și din ea i se trag marile deznădejdi.

Dacă m-aș regăsi în oricare din voi, n-aș
mai fi eu
cel care se strânge în sine și răbufnește-n
afară
mai liber ca un vulcan să spargă muntele,
nu se lasă furat de gânduri orfane,
se zidește în catedralele timpului său
piatră pe piatră-n cetate.

Măinile mele bătrâne pe trupul tău se strâng
ca un cerc în mijlocul cunoașterii,
cine nu se vede în oglinda lumii sale
nu poate trăi decât ca un șarpe.

Te încălzește gândul

Cel mai potrivit este să te întrebi
așa ca din obișnuință,
să te convingi singur că adevărul
nu poate fi spus la oricine
fără să-ți irite unele slăbiciuni.

Te încălzește gândul rece
că orice opțiune este ca o lampă
care te însoțește prin întuneric
iar cheia cea mai potrivită
este cea care deschide ușa
și poți trece mai departe în siguranță.

De aceea ocolirea unui răspuns
ce stârnește o supărare,
e un fel de a întinde mâna
cuvintelor care ne apără
de suferința din interior
și ne îndreaptă trupul
să mergem drept.

Se apropie corăbii de gânduri

Limba ascuțită pe cuvinte albastre
ca și ochii ruși din contextul expus
îmi pun propoziția în fraze prea lungi
care se pierd în irisul lor.

Camea mea obosită de toate răutățile lumii
prinsă-n cleștele vremii trăite
e ca o ancoră-n trupul tras la țarmul
unei mări neobișnuit de goală-n iluzii
pe care o umplu delfinii și bancuri de pești.

Se apropie corăbii de gânduri
pline de tot ce se naște cu sângele cald,
femei străine de toate culorile
vin și ele cu dragostea mea în falduri
în paradisul acesta sălbatic.

Doamne, la tâmpile tale luminoase
se-nchină și îngerii căzuți,
oamenii privesc și cu mâinile-n cruce
se pun în genunchi și ascultă,
în inimi iubirea li se înfiripă
și bucuria se vede pe fețe.

Semn de schimbare

E semn că se schimbă ceasurile,
își plimbă acele invers, din răzbunare
și acel zvon că timpul se întoarce la origini.

Oasele mele-s asemenea crengilor uscate
iar genunchii nu vor să creadă,
își uită îndoiala-n articulații.

Voința ne-ngăduie lupta, îi pune sceptrul,
măinile deschid porțile galbene
să treacă trăsurile toamnei.

Tu așezi norii în ele și-i plimbi
cu brumele dimineții pe roți,

de poemele iubirii caută femei de ploaie
să le mângâie pe coapsele fine
ca pe scrisul unor vechi manuscrise.

ZIUA NEAGRĂ A LEOPARDULUI ROZ

Magdalena ALBU

Leopardul roz nu știe ce e visul, în schimb, el aparține cu trupul și cu sufletul sistemului care l-a creat, unul găunos, hulpav, bolnav de putere, disprețuitor în raport cu Ceilalți și înclinat în mod predilect către delațiune, fapte ilegale și sperjur. Nimic din ceea ce expune cu redundanță la nivel discursiv nu se regăsește ca stare atitudinală firească în comportamentul și acțiunile lui directe, căci nu asta constituie ținta sa concretă. Slugă perfectă a orgoliului nemăsurat și a luxului opulent, leopardul roz nu atacă vehement practicile negre ale conglomeratului din care a făcut, la rândul-i, parte decât atunci când sforile puterii nu îi mai sunt, din perspectiva metamorfozelor inerente, la îndemână. Abia în acel moment, devenit pentru el dintr-o dată critic, fiara aparent încolțită din toate unghiurile începe să pozeze pristic în victimă ineluctabilă a sa, oferind vulgului ceea ce a știut să-i ofere întotdeauna, adică circ (fără pâine de data aceasta), un spectacol grosolan de manipulare a maselor etichetate în mod voit drept simplă adunătură cu miez oligofren, care așteaptă cu nerăbdare să vadă finalul

unei comedii a minciunii jucată cu o splendidă ipocrizie de către actorii ei profund machiavelici.

Leopardul roz cu sânge invizibil în vene mușcă feroce din tot ce întâlnește în cale. Caracterul și onoarea nu fac parte dintre atributele specifice spiritului său agresiv. De fapt, nici nu are nevoie de așa ceva, atâta vreme cât, până în ultima lui clipă de existență efemeră, nu așteaptă cu o încordare maximă altceva decât să își trimită săgeata otrăvită a răzbunării în mod expres către fostul său camarad de pradă, camarad devenit brusc, în urma unei permutări firești de rol social, dușmanul său de moarte închipuit. Și, cu toate că presupusul inamic a ales, pentru moment, să tacă, felina ucigașă atacă, urlând cu zbierăte la fel de pr-istice în dreapta și în stânga fără oprire, stârnește cu bună știință felurite patimi și declară pe un ton nonșalant colectivității cât de mult are aceasta de pierdut, dacă nu se raliază „luptei” sale patriotarde întru decimarea definitivă a răului colectiv, o formă de rău morbid, contondent, pe care, altfel spus, ea însăși (dimpreună cu actualul „inamic”) l-a creat, sfidând orice lege morală și viață. O viață de la care a luat însă totul și nu i-a dăruit nimic. Căci, în habitatul unor asemenea carnișiere continuu înfometate de sânge și de putere, întunericul neadevărului folosit ajunge să acopere definitiv până și frumusețea suavă a unui cireș înflorit în mijlocul zăpezii, tocmai fiindcă ele nu sunt capabile să vadă altceva în jur decât destine strivite și moarte, foarte multă moarte. A celorlalți, bineînțeles, nicicum a sa.

Leopardul roz e cel care mânjește cu noroiul negru al junglei (din care provine) totul. Lumea ca esență celestă pentru el nu există. Doar ca teren pentru răzbunare și atac. Durerea, sentimentul de zvârcolire a sufletului în fața unei reale nevoi, îi apare drept o banală secvență utopică ce caracterizează numai ființele cu aspect interior mistic. Morala? Morala devine acel substantiv comun folosit exclusiv în cadrul discursurilor colective de manipulat vertebrele tâmpe. Cât despre conștiința carnișierei mereu lacome de sânge proaspăt nici că poate fi vorba în cadrul acestui context sumbru și nemilos. Un singur fapt trebuie avut în vedere de către toți membrii habitatului rece al morții, anume: colții pe care și-i înșiră printr-un zâmbet larg și perfid leopardul anunță întotdeauna cu certitudine capătul final al drumului ființei din fața sa. Și nu e vorba aici despre o mișcare de balans simetric dintr-un loc într-altul al actorilor sociali de conjunctură, ci despre un joc piramidal cu reguli crâncene, precise, deloc onorante, în care săgeata de foc a neadevărului flagrant și metalimbajul sugestiv nu numai că desenează vizibil prin aer traiectoria machiavelismului unanim acceptat, dar mai și joacă în toată această narațiune seacă de sens a răului generalizat însuși rolul principal. Dacă zeul împăiat mai respiră încă, atunci e și pentru că „sexy”-kinezica leopardului roz reușește să transmită în mod concret mulțimii mirosul său indefinit.

MARI SCRITORI RUȘI ȘI SOȚIILE LOR

(continuare din numărul trecut)

Cartea „Nevestele-Femeile din spatele monștrilor sacri ai literaturii ruse” (The woman Russi's Literary Giants) este scrisă de Alexandra Popoff. Autoarea s-a născut în Moscova, dar astăzi trăiește în Canada, iar sursa de inspirație pentru acest roman a reprezentat-o mama ei care și-a dedicat întreaga viață în susținerea carierei soțului ei, scriitorul Grogori Baklanov. Fiica lor a considerat ca acest comportament și această dedicație sunt specifice soțiilor scriitorilor ruși care și-au făcut o meserie din cultivarea geniului soților lor. Autoarea realizează o incursiune în biografiile a șase femei extraordinare care și-au dedicat viața pentru desăvârșirea operei soților lor: Sofia Tolstoi, Anna Dostoievski, Nadejda Mandelstam, Vera Nabokov, Natalya Soljenițin și Elena Bulgakov. Soțiile lor au trăit momente dificile, trăind alături de scriitori care au fost victimele politicii comuniste rusești. Au îndurat acțiunile represive ale guvernului, au trăit la limita supraviețuirii, au dus lipsa de bani, și-au sacrificat propriile cariere promițătoare, au fost stenografe, dactilografe, traducătoare, critici, editori, redactori, cercetători, sfătuitori. Multe dintre operele acestor scriitori au reprezentat rezultatul parteneriatelor creative realizate împreună cu nevestele lor. Pentru aceste femei, să fi nevestă de scriitor a reprezentat o profesie în sine. Ele au fost, „dădace de talente” cum o descria Tolstoi pe Sofia în „Război și pace”.

**Natalia și Ivan
Denisovich Soljenițin**

Natalia Soljenițin a fost un PR-ist dedicat promovării operei soțului ei, scriitorul Alexandr Soljenițin. Acesta a fost înrolat în Armata Roșie și chiar a fost decorat de două ori. Natalia l-a întâlnit pe scriitor când acesta era deja celebru, ca urmare a succesului pe care îl avusese romanul, „O zi din viața lui Ivan Denisovich”.

Ea avea 28 de ani și era doctorandă. În „Iubește Revoluția” el a povestit experiențele din timpul războiului și îndoielile cu privire la fundamentele și valorile morale ale regimului sovietic. A fost arestat și trimis în lagărul de muncă vreme de

8 ani. Natalia a divorțat și a plecat în America împreună cu fii lor. Corespondența cu foștii deținuți politici l-au determinat să înceapă cercetarea la proiectul unui nou roman, „Arhipelagul Gulag”. I s-au confiscat mai multe manuscrise, și cu toate acestea, i-au fost publicate în Occident romanele: „Primul cerc”, „Pavilionul Canceroșilor”, iar mai târziu „Arhipelagul Gulag”.

În 1974 i s-a ridicat cetățenia sovietică și s-a stabilit împreună cu Natașa în America. Ea a efectuat ample cercetări pentru romanele lui istorice, ocupându-se de editarea operei lui. Trăind într-un sistem politic restrictiv, ea a luptat contra cenzurii, a păstrat arhivele soțului ei ilicit, riscându-și libertatea și viața pentru ca ele să fie publicate în occident. După 16 ani de exil, i s-a redat cetățenia rusă în 1990, iar 4 ani mai târziu s-a întors împreună

Elena și Mihail Bulgakov

cu soția în Rusia. A militat pentru restaurarea monarhiei și a murit în casa de țară Triote-Likovo.

Povestea Elenei și Mihail Bulgakov este una romantică. Mihail Afanasievici Bulgakov a absolvit medicina, a fost medic în timpul primului război mondial, publicând după încheierea acestuia romanul „Însemnările unui tânăr medic”. Încă în perioada studenției s-a căsătorit cu Tatiana Nikolaevna Lappa de care a divorțat după 11 ani ca să se însoare cu Liubov Evghenevna Beloserskaia. Deși a reușit să publice câteva romane și piese, cenzura stalinistă a oprit de la publicare multe dintre lucrările sale. Deja se impusese drept un scriitor de excepție, iar puterea comunistă îl considera „autor antibolșevic” și dușmănos. Deoarece nu i se mai publica nimic, a depus numeroase cereri de emigrare, dar toate au rămas fără răspuns. Scrisoarea pe

care acesta a trimis-o lui Stalin a rămas în istorie drept model al disidenței asumate. A urmat un nou divorț și nu după mult timp s-a îndrăgostit de Elena Sergheevna Shilovskaia. Întâlnirea dintre cei doi protagoniști a fost un exemplu clasic de dragoste la prima vedere. Ea era măritată cu locotenentul Yuri Mamontovici Neelov, iar căsnicia lor era fericită și cuminte având împreună 2 copii.

Pe Mikhail Bulgakov l-a întâlnit în casa artiștilor Moiseenko și, deși a încercat să îl evite vreme de un an, Elena a realizat că nu poate trăi fără el. După un an și jumătate de frământări, a decis să divorțeze și imediat după pronunțarea divorțului s-a căsătorit cu omul pe care îl iubea. Jurnalele ei au reprezentat reale surse de inspirație pentru scriitor, iar personalitatea ei a inspirat personajul Margareta. Bulgakov a murit în 1940, după o boală care l-a măcinat. Pe patul de moarte, orb și suferind, i-a dictat soției sale ultimele modificări la romanul „Maestrul și Margareta”. Elena a transcris operele sale, iar după moartea lui, a continuat să îl promoveze și să îi publice operele în întreaga lume.

Destinul lui Bulgakov pare guvernat de același amestec de satiră, fantastic și tragism care e amprenta operei sale. La 3 mai 1891, la Kiev, în familia unui profesor al academiei teologice se naște primul copil, Mihail Afanasievici Bulgakov. În 1909 absolvă Gimnaziul nr.1 din Kiev. După facultate, practică medicina pe front, în timpul Primului Război Mondial, apoi într-o comună de lângă Kiev. Peste un deceniu va publica Însemnările unui tânăr medic, în care evocă această perioadă. Încă din perioada studenției, 1913, se căsătorește cu Tatiana Nikolaevna Lappa. Devine dependent de morfină, dar cu ajutorul primei soții, reușește să învingă răul.

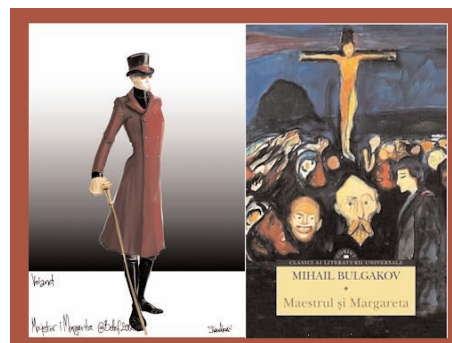
În 1920 renunță la cariera de medic și se dedică scrisului. Începe să colaboreze cu ziarele și trupele de teatru locale. În 1921 se mută la Moscova. Editura moscovită, „Nedra” îi publică nuvelele Diavoliada și Ouăle fatale. În revista „Rossia” apare primul său roman, Garda Albă. În 1924 se desparte de Tatiana Lappa pentru a se căsători cu Liubov Evghenevna Belozerskaia. Din 1925 începe să colaboreze cu Teatrul Academic din Moscova. Transformă romanul Grada Albă în drama Zilele Turbinilor. După mai multe momente de tensiune și incertitudine are loc premiera piesei, care constituie un adevărat triumf. Piesa Zilele Turbinilor, dramatizarea romanului Garda Albă, are mare succes, fiind considerată un pescăruș al noii generații de dramaturgi. Simpatia evidentă pentru ofițerii „albi” face ca piesa să fie interzisă, dar (paradoxal) e, în același timp, piesa preferată a lui Stalin. În 1925 scrie nuvela satirică Inimă de câine.

Se impune tot mai mult ca scriitor de excepție. Odată cu faima lui crește și interesul criticii proletcultiste față de opera sa, care începe să fie ținta unor atacuri de pe pozițiile ideologiei vremii. Puterea sovietică îl etichetează drept un autor antibolșevic și un element „dușmănos”. În 1928 înaintează prima cerere de plecare în străinătate și primește primul răspuns negativ. Începe întâia schiță a romanului Maestrul și Margareta sub titlul Inginerul cu copite. Îi sunt interzise piesele Zilele Turbinilor, Apartamentul Zoicăi (1929) și Cabala bigoților (1930) și nu se mai publică nimic din proza sa. Din 1929 nu i se mai publică nici o carte și nu i se mai joacă nici o piesă. Trăind la limita supraviețuirii, Bulgakov se vede nevoit să-i trimită dictatorului o petiție, apoi, într-o scrisoare adresată guvernului sovietic, să vorbească despre dezechilibrul psihic la care e expus

un creator al cărui existență este amenințată. Scrisoarea rămâne celebră atât ca model al disidenței asumate cât și prin efectele ei neașteptate. Trei săptămâni mai târziu primește un telefon bizar direct de la Stalin, în urma căruia, deși Bulgakov crede că a fost victima unei farse, este reangajat la teatru. Scrierile lui rămân însă tot nepublicate. În 1931 îi este respinsă cea de-a doua cerere de plecare în străinătate. În 1932 se căsătorește pentru a treia oară.

Elena Sergheevna Shilovskaia devine un punct de sprijin pentru scriitorul aflat în dizgrație, îi este secretară, dactilografă și cronicar al vieții lui. În ultimul deceniu al vieții lui scrie cu frenezie, temându-se că nu va termina romanul Maestrul și Margareta. În 1933 se dă citire, pentru prima dată, în public, noului său roman sub denumirea care l-a făcut celebru, Maestrul și Margareta, romanul fiind publicat pentru prima dată în Rusia în 1966-1967. Cere din nou pașaport pentru plecarea temporară în străinătate și este din nou refuzat. Piesa Batum, despre tinerețea revoluționară a lui Stalin, este inclusă în repertoriul Teatrului Academic, apoi respinsă de însuși Stalin.

La 10 martie 1940, la capătul unor grele suferințe, Bulgakov moare la locuința sa. Ultimele corecturi le face în 1940, pe patul de moarte, orb, până în ultima zi a vieții dictează soției sale, Elena Sergheevna, care este, de altminteri, chiar modelul Margaretei, modificările romanului Maestrul și Margareta.

Tehnologia ucide copilăria

Dr. George BÂRLIGANU-Vulcana

Pentru copiii și adolescenții de azi telefonul mobil, tableta, calculatorul, fac parte din existența lor cotidiană, din noul lor fel de viață. Aproape că nu mai observi copii care să se joace în fața caselor și a blocurilor unde trăiesc.

Noi băteam mingea, ne jucam de-a baba oarba, săream șotronul și capra, jucam băza, pitita... și eram sănătoși și fericiți. Eram cu adevărat copii.

Acum ei stau mai mult în casă, în fața calculatorului absorbiți de multe ireale, și amețitoare „jocuri virtuale”. Dacă totuși mai ies și pe stradă îi tot vezi butonând, aceleași jocuri, pe

telefonul mobil, chiar și când o traversează, expunându-se astfel la grave accidente rutiere sau încurcând circulația. Același lucru îl fac în curtea școli, la masă, sau în barurile pe care le frecventează...

Și atenție să nu ne extaziem când un copil de patru, cinci ani devine as pe calculator, căci asta reprezintă o armă cu două tăișuri, el deja pierzându-și copilăria. Personal am observat copii dependenți de calculator, telefon mobil sau tabletă și am încercat să-i pun în gardă pe părinții lor dar mi-au spus că, aceștia vor deveni genii în IT. și sunt mândri de asta. Așa o fi, dar ce se întâmplă oare cu copilăria lor? Nu-și dau seama că le-o vor ucide?

Să intervenim până nu e prea târziu, să stopăm robotizarea copiilor noștri, viitorul acestei țări. Părinți, pedagogi, psihologi, medici etc. să intervenim pentru a ne salva copiii. Să-i îndrumăm să alerge, să se miște în aer liber să petreacă timpul liber ca niște simpli copii, așa cum o făceau Nică a lui Ștefan a Petri din „Amintiri din copilărie”, Lizuca din „Dumbrava minunată”, Cireșarii, Cuore, sau David Coprfield, personaje care au fermecat copilăria atâtor generații de oameni ...

Dacă încă zece ani se va continua în felul acesta spitalele de psihiatrie și cabinetele de psihologie vor fi luate cu asalt. Spațiul virtual realizat de tehnica de ultimă oră devine din ce mai nociv, iar sinuciderea și crima în rândul minorilor sunt cauzate, în mare parte și de acest, până la urmă, drog.

Mă veți acuza, în mod sigur că sunt retrograd și anacronic dar părerea mea personală este aceea că o soluție valabilă ar fi ca tinerii și copii să fie îndrumați spre lectură și cartea scrisă, să citească literatură pentru vârsta lor, să-i descopere pe Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, Constantin Chiriță, pe Edmondo de Amicis, Charles Dickens, Mark Twain și pe mulți alți scriitori care au scris cărți pentru copii și tineret. Căci cartea scrisă și implicit lectura nu au a stricat niciodată, dimpotrivă ea a stimulat agerimea minții și memoria, făcându-i pe tineri să înțeleagă binele și frumosul să iubească natura, mișcarea și munca ca apoi ajunși la bătrânețe să se întrebe, cu dor, precum marele Eminescu „Unde ești copilărie, cu pădurea ta, cu tot?”...

O, rămâi

Mihai Eminescu

O, rămâi, rămâi la mine,
Te iubesc atât de mult!
Ale tale doruri toate
Numai eu știu să le-ascult;

În al umbrei întuneric
Te asemăn unui prinț,
Ce se uit-adânc în ape
Cu ochi negri și cuminiți;

Și prin vuietul de valuri,
Prin mișcarea naltei ierbi,
Eu te fac s-auzi în taină
Mersul cârdului de cerbi;

Eu te văd răpit de farmec
Cum îngâni cu glas domol,
În a apei strălucire
Întinzând piciorul gol

Și privind în luna plină
La văpaia de pe lacuri,
Anii tăi se par ca clipe,
Clipe dulci se par ca veacuri.

Astfel zise lin pădurea,
Bolți asupra-mi clătinând;
Șuieram l-a ei chemare
Ș-am ieșit în câmp râzând.

Astăzi chiar de m-aș întoarce
A-nțelege n-o mai pot...
Unde ești, copilărie,
Cu pădurea ta cu tot?

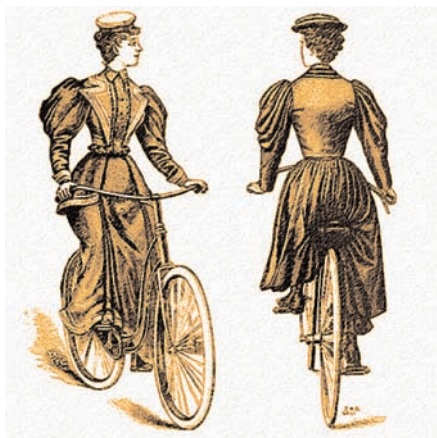

ZEFLEMEAUA LUI CAMIL PETRESCU

Ion CATRINA

A spus-o un român, un copil al neamului sau! Și a spus-o atât de bine, încât nu mai ai ce să adaugi. Curios mi se pare doar faptul, că, tocmai în teritoriul în care au trăit acei antecesorii atât de civilizați, cu - se afirma - primul scris din istoria lumii, tocmai în acest teritoriu din care ar fi provenit multe popoare europene (de ex., goții/germanii, slavii, strămoșii italienilor care ar fi învățat limba latină de la limba care se vorbea prin Balcani în acele timpuri, etc, etc). Deci, mă miră ca tocmai în acest teritoriu în care - tot mai des aflăm asta în ultima vreme - a fost realizată prima civilizație și cultură de elită, tocmai în acest teritoriu a rămas, în esență, doar exact ceea ce Cămil Petrescu a ironizat cu o virulență de excepție. Dacă cineva (sau mai mulți) dintre cei care citesc acest comentariu, simte/simt nevoia să mă înjure sau/și să mă blesteme, au dreptul s-o facă, dacă respectă o condiție, asta pentru a rămâne în limitele fair-play-ului. Anume, să pretindă ministrului Culturii din România, să elimine numele și opera scrisă a lui C. P. din tezaurul cultural al țării, iar dacă a fost membru al Academiei Române, să-i retragă acest titlu. Ar fi extrem de nedrept să se reverse întreaga furie (de altfel absolut nejustificată), doar asupra mea!

Un adevăr veșnic valabil, din păcate... Nu încetez să mă minunez în fata capacității premonitorii a marilor noștri scriitori! Camil Petrescu (n. 22 aprilie 1894 - d. 14 mai 1957) a fost un romancier, dramaturg, doctor în filozofie, nuvelist și Poet de un talent incontestabil!

ZEFLEMEAUA

Motto:

„Românii e deștepți!”

*Când va veni sfârșitul lumii
Românii nu vor fi atenți
Isus a spus: „Talita kumi”
Dar nu pentru inconștienți.*

*Iar Ziua Domnului, ca hoțul
În miez de noapte va sosi
Femeia va dormi, iar soțul
Reviste porno va citi.*

*N-avem conștiința tragediei
Și totul luăm „à la légère”
Noi, campionii bășcăliei
Am compromis orice mister.*

*Avem o scuză de fațadă:
„Lasă, că merge și așa!”
Trădăm la primul colț de stradă
Și-apoi încălecăm pe-o șa.*

*Senzația e de plutire
De infinit parașutism
Noi am făcut mișto subțire
Și de marxism, și de fascism.*

*Ce Decebal și Burebista?
Ce patriotul cărturar?
Trăiască Mița Biciclistă
Și berea rece la pahar!*

*Mitică veșnic să trăiască
Și noi pe lângă el, noroc!
Filozofia chelnărească
E tot pe loc, pe loc, pe loc!*

*Întreaga drojdie se scurse
Din mahalale de Fanar
Și-n loc să fim un roib de curse
Noi am ajuns din cal – măgar.*

*Pe primul loc e-njurătura
Ea pentru toate e un leac
Simți cum îți umple toată gura
O moștenim din veac în veac.*

*Noi „facem” și „băgăm” de-a valma
Noi suduim neîncetat
Iar la acest popor, sudalma
E o religie de stat.*

*La treburile serioase
Noi nu ne concentrăm destul
Avem o somnolență-n oase
Și-o zeflema de prost fudul.*

*Ceac-pac! Dar la reluări de faze
Parcă ne mai trezim puțin
N-avem profil de kamikaze
Tiparul nostru-i byzantin.*

*Apocalipsa furtunoasă
Îi sperie pe pământeni...
Pe noi nu ne-o găsi acasă –
Vom fi la meci, sau la pomeni.*

*Aceasta, poate, ne e soarta
S-o tragem și pe asta-n piepți
N-aveți decât să-nchideți poarta
Dacă tot face ea pe moartă...
Hai, că românii e deștepți!*

URA - SENTIMENTUL VIETII NEÎNPLINITE

*Nu uita niciodată că unii te pot urî,
dar cei care te urăsc nu te înving decât dacă îi urăști și tu.
Și când o faci, te distrugi.”*

R.M. Nixon

Vavila POPOVICI

Am găsit pe internet scris despre ură: „Eu zic că vine din educație. Cel puțin eu până la vârsta de 18 ani nu am făcut altceva decât să învăț cum să urăsc cu adevărat... iar acum sunt un guru la treaba asta, pot purta ură pentru orice... și nu oricum.. acum o fac cu profesionalism.” Poate a glumit, m-am gândit pentru o clipă! Dar dacă a vorbit serios? Într-un ziar citesc titlul: „Vremea răzbunărilor”. Așa să fie oare? Asta ne dorim?

Ura fiind un sentiment al vieții neîmplinite, după cum spunea un psiholog, filosof umanist german, născut la începutul secolului XX-lea, poate duce chiar la moarte și asta deoarece stările sufletești sunt cele care ne îmbolnăvesc trupul. De ce să nu ne trăim viața în iubire, în dăruire desăvârșită, așa cum ne învață Hristos? De ce nu-i urmăm sfaturile și de ce lăsăm ca răul să ne distrugă încetul cu încetul; de ce ne alegem drumul spre o moarte veșnică? Religia cuprinde aceste învățături, dar pe bună dreptate se întreba Benjamin Franklin: „Dacă oamenii sunt atât de răi având o religie, cum ar fi dacă nu ar

avea-o?” Răul trebuie evitat în viață, nicidecum „învățat”, întrucât el se opune binelui; natura noastră umană intră în contradicție cu răul care nu face altceva decât să ne provoace o stare de inconfort, putând ajunge la disperare, revoltă și chiar moarte.

Carl Gustav Jung, în cartea sa „Puterea sufletului”, ne avertizează asupra faptului că priveliștea urâtului suscită urâtul în suflet: „E netăgăduit faptul că răutatea celuiilalt devine neîntârziat propria ta răutate, căci răul trezește răul din propriul tău suflet.” Dar, este tot atât de adevărat că ura își găsește uneori motivații, așa zise raționale, fără să ne dăm seama că ea ajunge în „imediată vecinătate a răului.” Adusă problema în vremurile pe care le trăim, ura a cuprins cu feroare societatea românească încă de pe vremea comunismului; cei care am trăit în acea perioadă, am cunoscut acea „ură de clasă”, considerată de comuniști drept „combustibilul motorului progresului”. Ura poate fi inoculată, așa precum ne-a fost inoculată în comunism; de-atunci sufletele unora sunt schilodite. Prin diferite metode sadice a fost ucisă intelectualitatea românească, au fost uciși oamenii deveniți incoizi societății instaurate; se spălau creiere, se dorea un om nou care, de fapt, a apărut ceva mai târziu, în vremurile post-comuniste, născut din ură și răzbunare, moștenitor al certificatului de om al urii și al răzbunării. Nimic nu-i mai face plăcere, îl deranjează totul, i se pare că toți se opun idealurilor sale de pură materialitate, pentru el voința înseamnă în primul rând dorința de putere și luptă cu arme care rănesc șiucid oamenii corecți, blânzi, sensibili, nevinovați. Lev Tolstoi considera că răul vine din faptul

că oamenii își închipuie că sunt împrejurări în care se pot purta cu semenii lor fără iubire. Foarte adevărat! Întrebat Părintele Galeriu „În ce constă mai precis răul?”, acesta a răspuns: „S-a spus că este o stare și nu un principiu sau substanță. O stare a voinței pervertite. Sfântul Vasile cel Mare definește răul ca o „înstrăinare de Dumnezeu”. Cum s-a produs înstrăinarea? Prin ispita adorării de sine, prin strălucirea eului. Fiecare când gândim acum parcă intuim ceva din această conștiință de sine a existenței proprii, un fel de a fi al încântării. Deci Lucifer cade în această adorare de sine, făcând din eul lui o realitate existentă prin sine...” Înțelegem cum ideologia marxistă, străină de Dumnezeu a dorit să producă acel om nou!

Cred că lumea de astăzi, are nevoie de un idealism care să-i redeștepte conștiința legăturilor sale profunde cu universul, cu Lumea superioară a spiritelor, cea care conduce destinele realității văzute și nevăzute. Prea ne-am obișnuit a privi numai pe orizontală și a nu ridica ochii spre cer! Materialismul a ignorat viața spirituală, a aruncat, după spusele lui Alexis Carrel, chirurg și biolog francez, laureat al Premiului Nobel pentru Fiziologie și Medicină în 1912, o „cortină” între fenomenele materiale și cele spirituale, între vizibil și invizibil, între om și Dumnezeu. Căci, știut este, că tot ce se petrece în mințile noastre vine din sufletele noastre, de aceea trebuie să îngrijim de suflet, dacă vrem să ne fie în bună stare trupul. Aparținem cu toții societății în care trăim, dar gândim diferit și ne manifestăm diferit, fiecare după pornirile naturale ale sufletului său, și atunci este normal să existe și oameni cărora orice nedreptate să le trezească în

suflete nemulțumirea, revolta, să fie înclinați spre a lua o atitudine morală sau imorală. Sinele lor nu se află în deplin acord cu ceva, cu cineva, încep să urască pentru că acesta este impulsul inimii, un impuls puternic și care poate fi la fel de puternic ca cel pe care-l pot avea pentru iubire. Ura poate începe lent cu blazare, dispreț, judecată strâmbă și inutilă, bârfă, invidie, gelozie sau chiar discriminare. Uneori toate aceste stări trec neobservate, ca boli mai ușoare, dar netratate (spune frumos cineva), cu timpul se agravează, se cronicizează și omul nu mai poate fi vindecat; el este stăpânit de orgoliu, lăcomie, de răutate și ură, contaminând pe cei din jurul său. Iată de ce aceste „mici păcate” nu trebuie trecute cu vederea, ci trebuie luate în seamă dintr-un început și aflată cauza care le provoacă. Marcu Ascutel, admirator al Sfântului Ioan Gură de Aur, ne îndemna: „Luptă-te cu răul în prima fază, și nu-ți zice: el nu va birui în mine! Pe măsură ce tu te antrenezi, ești deja învins”.

Începi să urăști de cele mai multe ori atunci când ți se face o nedreptate, pentru că ura este produsul unei vieți rănite. Când ne sunt trădate speranțele, începem să urâm în primul rând trădarea și mai apoi trădătorii. Iar când se face dreptate din timp, ura dispare. Este binele care îi ia locul și odată cu dreptatea dobândită, iubirea și speranța luminează sufletul nostru, întunericul dispare. Dar pentru a se face dreptate, este nevoie de curaj, de luptă. Această luptă se dă în interiorul nostru, apoi în exterior. Cel mai nobil mijloc de luptă este cel al dialogului dus cu bun simț, găsirea unui factor comun al discuției, rațiunea în felul acesta stăpânindu-ne pornirile sălbatice, animalice. La ce ne folosește agresivitatea animalică? Socrate spunea: „Între a face rău cuiva și a-i face o nedreptate, nu e nici o deosebire. Nu trebuie să răspunzi la o nedreptate cu alta, nici la rău cu rău, orice ți-ar face cineva.” Da, dar pe cel care a greșit nu trebuie să-l ajutăm să vadă greșeala? Oare nu trebuie să căutăm rădăcina greșelii lui care ne afectează și pe noi, pentru a aplană o nedreptate, un rău? Pentru ca răul să nu continue a exista, ar trebui să se țină

seamă de legile dumnezeiești și cele omeneste, adică de cele morale și cele juridice, iar acestea din urmă ar trebui bine întocmite, bine cunoscute și respectate, pentru ca societatea să funcționeze pe principii sănătoase. Pentru filosoful Spinoza, a avea acces la ele, trebuie să fie folosită rațiunea, care „ne conduce inevitabil la perceperea adevărului și a greșelii”. În legile bisericești sunt cuprinse Poruncile, iar Porunca dragostei cere creștinului să dezrădăcineze din suflet său orice urmă de mânie și de ură față de semen și să răsplătească răul cu binele. Apostolul Pavel spunea că legea morală e înscrisă în inima omului; Dumnezeu ne-a înzestrat cu conștiință, lăsându-ne libertatea învățării cunoașterii a ceea ce-i bine și a ceea ce este rău. Psihologii merg pe căile lor de investigare: C. G. Yung ajunge la concluzia că anumite categorii ale gândirii ne sunt date aprioric, adică înaintea oricărei experiențe de viață, ele ivindu-se simultan cu primul act de gândire.

Ca în orice activitate din această viață, este necesar a se acționa cu curaj și demnitate în căutarea greșelilor și îndepărtarea răului. Lipsa curajului duce la suferință și la întreținerea ei; se știe doar că oamenii lipsiți de curaj, oamenii lași, se târăsc toată viața, ca viermii pe pământ, iar când acționăm, să ne ferim de a ne folosi de legea Talionului (dinte pentru dinte) care este, de fapt, dreptatea celor nedrepti, răzbunarea care ferește doar pentru o clipă. Unii spun că suntem oameni și trebuie să admitem că suntem imperfecti, deci ar trebui să fim toleranți... Da, dar cât de imperfecti suntem și cum ne afectează aceste imperfecțiuni, contează! Chiar dacă nu am făcut nici o faptă rea, ne putem simți responsabili de răul din jurul nostru. Și cu cât suntem mai indiferenți în fața răului, cu atât suntem mai departe de prezența binelui în viața noastră.

De multe ori tergiversăm intervențiile, deciziile, lamentăm sau chiar nu luăm în seamă oamenii care aduc nepăsarea, golănia, mârlnăia, necinstea în viața noastră de toate zilele și nu luăm în seamă nici pericolul declinului societății în care trăim sau, începem să-i judecăm târziu, de multe

ori în lipsă, atunci când ei nu mai sunt printre noi, spre a ne aduce argumentele lor, a-și ispăși păcatele. Și resemnați, spunem: „Dumnezeu să-i ierte!”. Este bine că invocăm aceasta iertare creștinească pentru cei care ne-au făcut și ne fac viața un iad, dar de ce să nu luăm atitudine atunci când ei sunt printre noi și când se mai pot mântui, iar noi să îndreptăm lucrurile, să putem râsufla ușurați că s-a făcut dreptate și să mergem cu curaj și speranță înainte în această viață? Unii cred că sentimentul acesta al urii apără uneori societatea de distrugere prin exacerbarea anumitor instincte, ura fiind considerată în acest caz, ca o luptă pentru dreptate, pentru apărarea celor „sfinte” dobândite de-a lungul generațiilor. Poate au dreptate!? Dar această luptă nu o putem duce cu armele binelui? Cu siguranță nu avem dreptul să dormim! „Deșteaptă-te române!” să ne fie mereu în minte.

În cartea: „România încotro”, Gheorghe Popa ne vorbește despre inegalități, contradicții și nedreptăți, sugerându-ne a le limita prin dreptate socială, prin legi bine stabilite. Dar pentru aceasta trebuie să existe, ne spune, un anumit nivel general de spirit civic și responsabilitate socială, adică să existe procesul educativ, și propune ca în fruntea organismelor sociale centrale de decizie, acțiune și comandă, să fie oameni de calitate din punct de vedere moral, profesional și politic, în mod contrar, deteriorarea socială poate să înceapă și să se dezvolte „de la cap” și dă exemplu corupția. Heinrich Heine o spune clar: „O națiune nu poate fi regenerată dacă regimul ei nu dovedește o înaltă forță morală”.

Și ne mai întrebăm cum a ajuns omenirea la atâta ură? De ce ura pare să domine astăzi societatea românească? Trebuie să remarcăm că Alegerile recente din România și Criza economică au la bază criza morală prin care trece România și motivul principal este acela că nu am judecat suficient, nu ne-am limpezit mințile și am neglijat trecutul. Unora le-a fost teamă că își pierd posturile, alții averile dobândite ilicit și astfel au făcut tot posibilul să ignore sau chiar să îngroape trecutul. Noroc de scriitorii, istoricii și jurnaliștii care nu s-

au lăsat intimidată și cu mult curaj au făcut dezvăluiri (dar nu suficiente!), pentru a lăsa o frescă a vieții în comunism, și a celei post comuniste. Și în al doilea rând, ne-am obișnuit să dăm în cap elitelor, de la care am putea învăța ce fel de atitudine să adoptăm în fața unor situații, de criză morală.

Este tot atât de adevărat că pentru unii, ura constituie o adevărată plăcere, o hrană a sufletului. Romanticul poet englez George Gordon Byron spunea că „oamenii iubesc în pripă, dar urăsc liniștit până la moarte”. Și-atunci, să fim buni, iubitori sau să urăm? Să alegem a trăi cu iubire, sau cu ură și răzbunare? Pitagora, considerat unul dintre cei mai mari legiuitori ai antichității grecești spunea de pe atunci că viața cumpătată, în slujba binelui și a dreptății, trebuie să stea la baza alcătuirii politice a unui stat. Din Scriptură aflăm că Dumnezeu este plin de bunătate, Dumnezeu este iubire! El fiind sursa bunătății, bunătatea Lui ajunge la noi prin rodirea Duhului, prin comunicarea și împărtășirea caracterului lui Hristos în noi, pe care o face Duhul Sfânt. Cine se scaldă în sfera bunătății, a iubirii măcar pentru câteva clipe, simte o stare de fericire, de mulțumire, de liniștire... Cu toții am simțit bunătatea, iubirea, am simțit cum aceste stări înalță spiritul uman. Dar pentru a atinge acest punct, trebuie să ducem o luptă cu noi

înșine și cu cei care ne violează comportamentul moral cu un tupeu nemaipomenit și cu ignorarea normelor religios-morale dar și a celor juridice; să avem în vedere totodată armonia care există între bunătate, iubire și dreptate, din gesturile lui Iisus Hristos care a plâns pentru oameni, a murit pentru noi, dar tot El a luat biciul în Templu și nu a ezitat să-i numească pe unii „morminte văruite”. Și... să acceptăm lipsa contradicției între bunătate și pedepsirea onestă a răului, pentru că „Domnul este bun și drept”, iar acestea două se găsesc într-o perfectă armonie în natura divină: „Dreptatea și pacea se sărută” (Psalm 85.10b). Pr. Prof. dr. Nicolae V. Dura vorbind despre Normele juridice și normele religios-morale într-o carte a sa, arată că „legătura osmotică între drept și morală, între ce este drept și ce este bine (bun), între drept și religie etc. este adevărată nu numai de realitatea istorică a vieții umane, de ieri și de azi, cât și de unii teoreticieni ai dreptului, de unde deci și concluzia firească: nu trebuie să existe drept fără morală, fără afirmarea principiilor unei morale umaniste, sănătoase, care să aibă întotdeauna în vedere binele, dreptatea și echitatea, valori scumpe umanismului...”.

Îmi amintesc, da, mergeam pe drum... Fusesse ultimul drum făcut în țara mea... Era seara unui anotimp care-și

dezbrăcase frumusețea, arătându-și goliciunea stranie... Strada avea trotuarele înguste, mașinile parcate înghesuit, nereglementar, îngustând și mai mult aspectul străzii, arborii desfrunziți, cu crengile ciunge, trunchiurile răsucite, totul dând impresia de boală, de sfârșit de viață... Și fulgii albi căzând din cer ca o compensație a urâtului din preajmă... Ningea în acea lună a iernii... Era haosul ninsorii, asemeni haosului din inimile semenilor, iar după acest haos se poate așterne un strat minunat, unitar de zăpadă, îmi spuneam... Comuniunea fulgilor, a inimilor noastre... Dreptatea, binele, armonia în care trebuie să ajungem să trăim, căci știut este că numai ea adună, pe când discordia, ura, nu fac altceva decât să dezbine.

O lumină se aprindea în mintea mea obosită: Un creștin nu trebuie să-și piardă speranța... Emil Cioran o numea „astrul inimii”! În „Jurnalul de idei” Constantin Noica exprima poetic: „În mitul Pandorei rămâne speranța, ca ultim demers uman, cel mai adânc. În fundul cutiei Pandorei este tresărire la viață, o palpăire, o palpație.” Și-n fața ochilor îmi apărea figura severă și totodată blândă, privirea pătrunzătoare a lui Octavian Paler, rostind convingător: „Speranța se organizează, nu se așteaptă!”

Mama

Ion Teodor Palade

*Este ființa care mi-a dat viață,
este cântecul lin al somnului meu,
este vocea șoptită a fiecărei dimineți,
este privirea blândă a serilor târzii,
este mângâierea duioasă
a florilor dăruite cu rouă,
este zâmbetul soarelui...
este Mama !*

*Este ploaia ce cade mărunț
peste holde,
este tristețea frunzelor, toamna,
este durerea mării,
când leapădă pești pe țărm,
este fulgerul,
ce spintecă duhul din nouri,
este surâsul rotund al curcubeului...
Este Mama !*

*Este totul, și încă mai mult...
este Mama mea !*

ANA BLANDIANA: FALS TRATAT DE MANIPULARE

În câteva zile am citit aproape non stop, cartea de 476 de pagini semnată Ana Blandiana și apărută la Editura Humanitas în 2013. Fără această lectură n-aș fi aflat niciodată atâtea întâmplări de-a dreptul cumplite prin care a trecut poeta pe care o știam numai din cărțile sale de poezie.

O surpriză tot atât de mare am mai avut numai citind cartea de MEMORII a Părintelui Mitropolit Valeriu Anania și deasemenea parcurgând paginile extrase din dosarele securității și date tiparului, despre Părintelui călugăr Arsenie Boca, cel care a suferit teroarea poliției politice, fiind persecutat și încarcerat fără nici o vină.

Numitorul comun al acestor cărți se regăsește în destinul unor oameni dotați de Dumnezeu cu calități de excepție și cărora tocmai meritele lor, le-au provocat mari suferințe. Valeriu Anania îl citează pe unul dintre cunoscuți, care intuind de unde i se trag necazurile l-a sfătuit „Ferește-te să strălucești!”. Fereștete-te să strălucești, și iată cum tocmai

meritele și strălucirea, în loc să stârnească admirația și susținerea semenilor, pun în mișcare mecanismul diabolic al invidiei și urii unor persoane malefice, dornice să distrugă prin toate mijloacele pe care le au la îndemână, inclusiv manipularea.

Citind cartea, am fost surprinsă să aflu câte nedreptăți s-au petrecut în viața acestei personalități, a acestei mari scriitoare, care este doamna Ana Blandiana. Fiind fiică de preot, un preot care a făcut ani grei de pușcărie, i s-au pus tot felul

și-odată, Adevărul va fi scos la lumină, că vor putea fi deconspirate toate uneltirile și zvonurile pe care le-au țesut în jurul ei dușmanii înfășurând-o ca pe un cocon în mătasea otrăvită a minciunilor.

Nu mi-am propus să dau citate din carte, n-aș putea alege, întregul volum merită parcurs. Eu am făcut-o și am simțit că mă regăsesc ca într-o oglindă în unele situații cu care s-a confruntat autoarea. Am devenit mai atentă la ce mi se întâmplă, chiar dacă acum la o vârstă ar părea prea târziu! Nu sunt critic, sunt doar o cititoare care-i mulțumește pentru efortul limpezirii Istoriei. Și totuși un citat postat pe coperta a patra a cărții: „Nu am scris această carte pentru a transmite un adevăr pe care eu îl dețin, ci pentru a găsi un adevăr de care eu am nevoie. Sensul ei nu este să acopere, ci să descopere ceva...”, spune Ana Blandiana.

Păstrez regretul că deși am întâlnit-o de mai multe ori în Sala de Concerte a Radioului, timiditatea mea m-a împiedicat s-o abordez, dar așa a fost să fie!

de piedici, încă de la încercările de a intra la Facultate până la obținerea unei slujbe, la tipărirea unei cărți sau interdicția de a publica. De la persecuțiile de dinainte de 1989 și apoi încercările de manipulare și scenariile noilor guvernanți, viața doamnei Ana Blandiana, a fost un coșmar. Cum a rezistat, în ciuda firii și sensibilității ce o caracterizează, m-am tot întrebat citind cartea în care și-a pus pe tavă sufletul. De unde a luat puterea să meargă mai departe? Poate din credința că odată

IERI

*Suddenly,
I'm not half the man I use to be
There's a shadow hanging over me
Oh, yesterday came suddenly.
The Beatles - Yesterday*

Au plecat cu toții abia când începuse să se lumineze de ziuă, după o distanță de numai o noapte sau numai de un întuneric, obstacol de neînvins, imposibil de trecut înapoi. După toate cele văzute, Emil se simte mai obosit decât cei care petrecuseră acolo și nu izbutește să se gândească decât la întâmplările vieții - micile sfârșituri și începuturi ce îi alcătuiesc dansul - care se înălțaseră pentru el cu o seară înainte, când pașii și gândurile îi fuseseră însoțite pe străzi de liniștea unui cântec fără sunete, neauzit de nimeni. Avea în minte la plecare doar misterul nerostit al ochilor pisicii lui - felul ei de a-i spune la revedere - și nu se gândea decât la dificila sarcină de a-l cuprinde în cuvinte în seara aceea, ca de altfel și în multe altele. Călăuzit de vechiul cântec, neinvitația la petrecere nu l-a surprins decât prin zarva îndepărtată din colțul de oraș către care fusese atras de zvonul muzicii de dinainte de război, auzindu-l cu întreruperi printre strigătele de bucurie ale unor bărbați și ale unor femei, de parcă echipa lor favorită ar fi înscris un gol într-un nocturn meci de fotbal. Bine, dar muzica?, se întrebă Emil pe când se apropia, știind că nu poate intra, că el trebuie să participe doar din umbra colțului

de grădină unde nu ajungea lumina niciunui felinar. Tangoul argentinian părea să nu aibă sfârșit, ca și ieri, deși trecuse mult timp; își simți inima bătându-i lin, calm, nu ca în serile când ochii îi deveneau parcă mai strălucitori ascultând măsurile aceluiasi vechi tango pe care nu-l dansase niciodată. Respira aerul îmbătat de parfumuri amestecate, de trupuri înlănțuite și diferite feluri de vinuri și fum de țigară. Iarba din fața semeței reședințe fusese tunsă și puseseră o

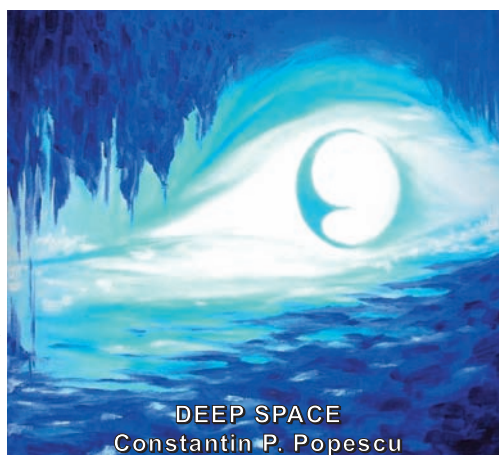
Constantin P. Popescu

podea de scânduri curate care răsuna asemenea unei scene sub pașii celor ce dansau. Ritm și flăcări, rochii albe, roșii și smochinguri negre, păr lucios și pieptănat cu cărare perfectă, toată atmosfera asta de bal din anii '30 îl fascina. Trecea de pe o parte a vieții lui - cea singură - pe cealaltă parte, ca și cum ar fi traversat deodată un pod peste vreme și ocean, înțelegând aproape uimit că acest lucru e cu puțință: și mai ales să se

simtă în două locuri deodată, ca și cum ar fi jucat într-o piesă de teatru păstrând încă amintirea de ieri a actorului viu. Și totuși, Emil doar asista la petrecerea ce devenea din ce în ce mai zgomotoasă și mai veselă - în același timp la fel de mult a altora - pe măsură ce paharele se goleau și muzica rămânea în albia râului ei de ritmuri. El s-ar fi vrut mai degrabă într-o cârciumă sărăcăcioasă de periferie, dar se afla deja aici, cu ei, dansatorii, însă nu lângă ei. Și poate că era mult mai bine așa. Noaptea era atât de senină încât nu reușiseră să ascundă stelele de deasupra felinarelor din fața. Casa era mare, cu o scară în două spirale laterale care conduceau către aceeași ușă înaltă. Pe trepte se afla un covor albastru închis, de culoarea mării în nopțile cu lună. Bărbați și femei discutau aprins în grupuri, se desprindeau uneori mână în mână spre ringul de scânduri curate, muzica nu părea să dea semne de oboseală și Emil și-ar fi dorit să iasă în lumină și să danseze alături de ei, să fie vizibil și viu ca ieri, oricât de mult ar fi știut că nu e invitat și că nu aparține grupului lor, care sărbătoreau cine știe ce, doar ei, nu și el, străinul, ca un agent trimis (încă nu știa dacă nu dintr-o eroare) în misiune de spionaj. Copleșit de valul altui timp, cuprins de nostalgiile cărților amintindu-i Buenos Aires-ul, apoi de toate cele de care trebuise să se despartă din pricina timidității lui în fața valurilor zgomotoase ale vieții -

care îl purtase mai degrabă pe trotuarul trist decât cel vesel - Emil privea sărbătoarea cu ochi strălucind de lumină, de același mister cuprins în ochii pisicii dar niciodată în cuvinte, prezent și totuși lipsind. Putea învinovăți lămpile așezate din loc în loc și mai târziu se temu că va fi surprins și alungat, mai cu seamă atunci când îmbrățișările se ascuseră din ce în ce mai des printre tufe de trandafiri și printre șoapte despre care nu înțelegea decât că sunt acoperite de rumoarea glasurilor, de muzică și de unda unor iubiri provizorii cât o noapte. Puse totul pe seama tinerilor care se aprinseseră din cauza muzicii, a dansului și a ritmurilor roșii și înflăcărate. El, martor tăcut, lăsă totul să curgă, cuprins de uimirea momentului apropiat al zorilor, când lumina dimineții avea să dezvăluie cântul altor păsări – nu știa cât de mult dormiseră după atâta zarvă -, când aripa zilei avea să închidă cu totul ziua de ieri și pleoapele prea ostenite după visul sărbătorii. Știa că vor fi atât de adormiți, de amețiți de petrecere încât nimeni nu-l va împiedica să urce scara spre intrare, pe covorul albastru, cu pași tăcuți ca ai pisicii lui, să pătrundă în culisele unui teatru viu și festiv și să fie uimit de plânsul tăcut, de legăturile desprinse ale atâtor obiecte risipite peste tot, de îmbrățișări desfăcute, frânte aproape de zori, la sfârșit. Adierea dimineții va înviora perdelele albe ale ferestrelor deschise spre noua zi, de pe zidurile bogate va privi resturi fugare de umbre care își vor căuta adăpost printre picturi imobile; paharele goale împrăștiate - unele în cioburi - vor străluci în primele raze ale soarelui. Muzeul sărbătorii lor e acum trist și pustiu, au secat

oceanul viu al unei singure nopți. Covoare mototolite, ici-colo o mânășă albă sau o floare ofilită căzută de la reverul unei haine. Farfurii cu gustări pe jumătate atinse, instrumente muzicale fără solist și undeva departe, în locul unde Emil ascultase (ori poate visase fără să știe) toată noaptea, glasul cristalin al unui graur. Rotindu-se și coborând pe ringul de dans, al cărui centru păstra urmele pașilor înflăcărați de ritm și pasiune, un stol de porumbei, ciugulind firimiturile pierdute ale unei nopți care li s-ar fi părut altora

la fel de pierdute. Chemat de un cântec, venind purtat de nicio răzbunare, poate numai de iertări, Emil cunoaște locul acesta al odihnei tuturor vânturilor dar nu și al zilei de ieri. Duce alături de el o umbră bogată de tristeți, unele ale lui, altele nu. Îi sunt singurul sprijin, singurele lumini în noaptea petrecerii celorlalți. Au plecat, uitându-și sărbătoarea și furia voioasă cu care veniseră să muște din viață, din viața altora, poate și a lui, fără să rămână cu nimic altceva decât cu osteneala și cu amintirea, dar Emil e sigur că undeva trebuie să trăiască cineva căruia sărbătoarea nu-i fusese permisă, singura lui menire fiind poate aceea de a păstra în echilibru o balanță cu bucuria pe un taler și cu tristețea pe celălalt,

deși încă nu crede că el este acela. Sărbătoarea lui s-a sfârșit încă de ieri, înainte de a începe totul și nimeni nu vede - poate din pricina oboselii de după petrecere - că nici el nu este deloc odihnit, dimpotrivă, că oboseala lui este aceea a unei vieți trăite și pentru ei toți, sub strania impresie a multiplicării timpului sau poate a simplei lui imaginații, care vizitase Buenos Aires-ul odată cu dansatorii de tango fără ca niciunul din cei care nu-l invitaseră la petrecere să-l fi împiedicat. Și poate că era mult mai bine așa, să nu contamineze veselia bine programată a petrecerii cu tristețea lui de ieri, acceptată ca un virus ce putea fi contagios. Durerile vin oricum aici, asta e sigur. Cândva, demult, cineva a compus un cântec și secretul lui e doar acela de a-și fi purtat - ca pe o cruce - melancoliile nopții până în lumina zilei. De asta poate nu-l invitaseră, nu voiau decât dans, veselie și o distracție, o erupție albă a acestui vulcan de emoții strălucind în întunericul nopții, captivi de prea mult timp între ridicările și căderile unei vieți ce le devenise rutină. Și pentru a se reîntoarce mereu acolo, la țărnul de ieri. Pleoapele îi sunt adânci de insomnii, acoperind vise la fel de adânci, dar nimeni - nici măcar pisica tăcută a misterului - n-ar fi fost în stare să spună dacă nu cumva tocmai el îi ajutase pe toți să trăiască din plin toată nebunia frumoasă a nopții trecute, ajungând tăcut și singur până în zori, călător prin sărbătoarea nenumăratelor zile de ieri și simțind deodată alături un cântec însoțindu-l credincios ca o umbră.

SONETE

Corabie-n derivă-n friguri prora

De mult licența nu mai poartă șorțuri.
A fi fidel e cool de indigest.
Perdiții curg pâraie în agest.
Plevuște-fâțe dau din colț în colțuri.

Dezmățuri-șoc s-au declanșat pe șest,
Familiiile scârțâie la bolțuri.
La două mariaje – trei divorțuri,
La cinci familii firește – un incest.

Nici nu-i motiv de price-un adulter.
Rămâi de car cu vechile-ți convingeri.
Îți schimbi ca rujul propriul partener
Din jocul tantric într-un club de swingeri.

Corabie-n derivă-n friguri prora.
În brațe-o iau Sodoma și Gomora.

Când vine gerul, greierul – pe șa

Furnica, biata, nici n-a pus pe-un dinte,
Că și măsoară sacul cu urcușul.
Vitând să-și ungă cu sacăz arcușul,
Se-ntrece greierușul c-un florinte.

Se-așază-n stive meiul și cușcușul.
Un ger cumplit. Termita ține minte.
Vecinul ei, contrar, nu se dezmente:
„Să vină moșu’. Las’ că-i fac eu dușul!”

Când vine frigul, greierul – pe șa:
Vioara, brusc, a dat-o pe manea
Și banii curg – s-astruce toți dușmanii.

Îl trec sudori pe moșul. În delir e.
Pe ea – călduri: furnica-și cată mire.
Iar greierul le spală gologanii.

Când suie omu-n pisc sau când coboară

Cu vaier cântă-n arbor o vioară.
O cruce crește-n trupu-i și o racă.
Un bulz de soare-n vârful-i ca o faclă.
Leit procesiune funerară.

Vreo două crengi parc-ar struji o țaclă
Când vântul bate-aiurea, într-o doară,
Iar alte două încă de cu vară,
Oplene, leagă tălpile la cioaclă.

Când suie omu-n pisc sau când coboară,
Cu pomul vieții viața și-o măsoară.

Așa-i românul. Bucurii de are,
Nevoi sau griji, spre codru toate mânu-l,
Acolo-și află stămpăr și-alinare,
Că nu degeaba-i frate cu românul.

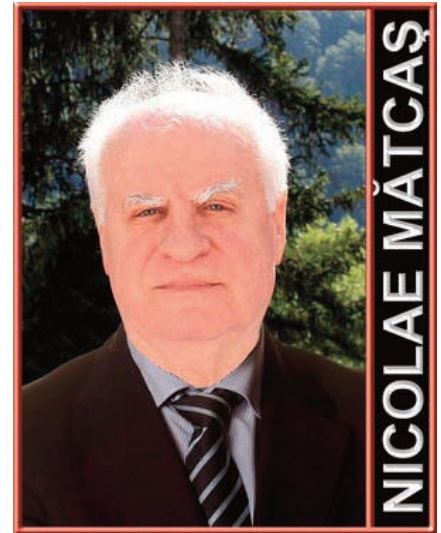
Drumarii, însă, toacă, tololoi

De parcă-un stat major a pus pe roate
Secrete operații de război,
Se-nșiră gropi - în zloată, jar sau ploii -
Ca niște guri de tunuri camuflate.

Nu-s drumuri, străzi, artere, vechi sau noi,
Să nu ne-ațină calea cu blîndate.
În braț de fiare contorsionate
Ne sfâșie ca lupii-un cârd de oi.

La curbe-n pantă, -n centru sau măhală,
Atâtea cruci pe margini și menhire!
Ne plâng căzuții, câți i-ar înghițire
O nouă confruntare mondială.

Drumarii, însă, toacă, tololoi.
Pe când o speță, Doamne, și la noi?

NICOLAE MĂTCĂȘ

De când se conectase la comoară

Imberb, un popă, duful când să-și dea, s-a
Trezit la brâu c-un telefon mobil:
„Să-mi mai alin, din ceruri, preoteasa,
Vădăna s-o mângâi a lui Avghil”.

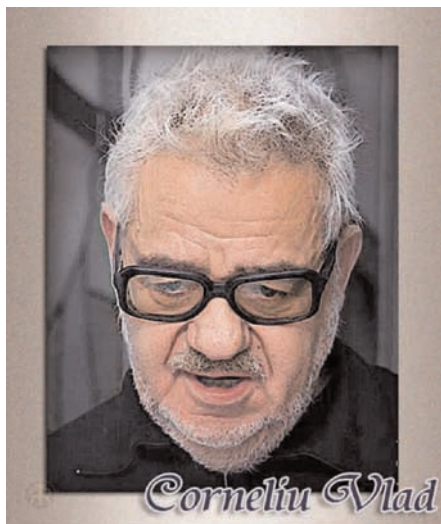
În munca lui, smartphonu-i fu util,
Ba chiar vital, precum, la slujbă, rasa.
Furat de-azart - putea să-i ardă casa -,
Era, la chat, la „Potter”, un copil.

De când se conectase la comoară,
Ne și-l fură, de-a-ntreg, videochatul.
Să juri că-l ține-n brațe necuratul.
Vitase, bietul, că trăgea să moară!

Estimp, pupilii – soața și vădăna –
Dormeau în criptă-n deal, la Căpriană.

UN SECOL HIPER-RELIGIOS

Doctor – în filozofie/istorie și consilier academic pe viață al Universității din Bremen, Viorel Roman este o prezență activă și persistentă, incitantă și dezbătută, dar în primul rând singulară în mișcarea de idei – atâta cât e ea și așa cum e ea – a României post-decembriste (căci în această copilărie întârziată tot dăinuim). Oricum, nu prea înțeles, ori greșit înțeles, dar faptul nu pare să-l deranjeze, dimpotrivă, e întotdeauna dispus la dialog și controverse. Nu e în partidul România Mare, chiar dacă a fost publicat în săptămânalul cu acest nume, în vremea canonică a lui Corneliu Vădim Tudor. Nu e nici PSD-ist, deși este în/cu social-democrația germană. Nu este catolic, deși pledează vibrant și înfocat pentru dialogul cu Roma. Și își mărturisește public patriotismul, deși aruncă vorbe grele despre „lanțurile grele ale duhovniciei și soborniciei Constantinopolului și Moscovei” care îi încătușează pe „moldo-valahi”.

Cine înțelege însă cum trebuie înțeles rostul unor asemenea

fastuoase veșminte sacerdotale care înfășoară discursul autorului (multor cărți și nenumărate articole Viorel Roman ia cunoștință de un punct de vedere original care, mereu reluat și explicitat, devine o viziune fascinantă și – de ce să nu o spunem – una altfel asupra problemelor trecutului și întrebărilor asupra viitorului romanilor.

Cartea sa abia apărută, „Biserica-Statul”, adevărate triumful crezului său (laic) mereu, metronomic, enunțat: că lumea, chiar și cea a secolului XXI, nu poate fi înțeleasă (și cu atât mai puțin ghidonată sau condusă) dacă nu iei în seamă religiosul. Malraux poate fi cumva liniștit: secolul XXI e religios, chiar prea religios, chiar cum nu ar trebui să fie ca fapt religios. O mare (dar uneori amară) mulțumire trebuie să încerce dr. Viorel Roman când își vede confirmate interpretările în cheie religioasă: „Uniunea Europeană cu trei religii, credințe - catolici, protestanți, ortodocși – și respectiv cu trei tradiții de drept – roman, anglo-saxon și bizantin – este ab ovo o construcție șubredă, care nu se mai bucura de credit (...) Liga Creștină, NATO, armata occidentală are și azi o comandă unică, totuși interesele apusenilor sunt diferite (...) Englezii urmăresc tenace așa-zisul echilibru de forțe, din care mereu câștigă. Nord-americanii, călcând pe urmele lor, sunt mai hotărâți să ia taurul de coarne, atât pe cel islamic, cât și pe cel pravoslavnic (...) Parisul, Berlinul, Viena, se înțeleg volens-nolens cu Moscova, care la rândul ei le face concesii substanțiale (...) Condominiumul ruso-chinez și iranianii vor să impună ceva similar

anglo-americanilor, să interzică intervenția militară a unei alte puteri în sfera lor de interese euroasiatică”. Și exemplele pot continua. Apoi, concluzii: „În ciuda aparențelor, nu greco-ortodocsii sau refugiații musulmani și idolatri, veniți la muncă de jos în Vest, sunt Calul Troian din UE, ci Axa maritimă Washington-Londra-Ierusalim în concurență cu Axa continentală Paris-Berlin-Moscova”. Sau: „Majoritatea conflictelor actuale sunt legate de Chestiunea Orientală, în aria de conflict dintre ortodocși, occidentali și islam din fostul Imperiu Roman de Răsărit, Bizantin, Otoman: Libia, Egipt, Yemen, Muntenegru, Serbia, Croația, Kosovo, Georgia, Ucraina/Crimeea și nu în ultimul rând România și Moldova/Transnistria”.

Prea multe citate, în această prezentare de carte? Ar mai fi de dat încă destule, mai cu seamă că nu mulți vor putea avea acces la aceste texte. Orice nouă carte a lui Viorel Român ar putea fi în felul ei o mică/mare senzație, dacă faptul (cartea) și fapta (apariția) ar fi cât de cât împrăștiate ca știre publică. Dacă nu, nu.

MISTERUL UNEI BISERICI DIN ROMÂNIA

unde sfinții sunt cu aură neagră.

Singurul loc din lume unde pot fi găsiți astfel de sfinți.

Propus de Al. Ștefănescu

Singurul loc din lume unde pot fi găsiți sfinți cu aureole negre este Ipoteștiul. În biserica ridicată după moartea poetului Mihai Eminescu, chiar lângă casa copilăriei sale, până și mucenicii desenați pe zidăria naosului țin doliu. Specialiștii explică de ce canonul bisericesc a fost schimbat la Ipotești.

În satul Ipotești, localitate situată la 10 kilometri de municipiul Botoșani, a copilărit poetul Mihai Eminescu. Pe ulițele prăfuite și prin codrii ce înconjoară lacul cu nuferi se mai simte aroma eminescianului. Sursele de inspirație sunt vizibile și astăzi, iar căsuța în care se juca cu fratele Ilie este păstrată așa cum a lăsat-o acum 126 de ani. În aceeași curte au apărut un centru de studii, care-i analizează poeziile, viața și temele de inspirație, există și o arhivă, un fond inestimabil de carte, un amfiteatru și tot ceea ce înseamnă astăzi Memorialul Ipotești, o instituție întreagă dedicată lui Eminescu și creației sale. Printre teii și mormintele alor

săi, în aceeași ogradă cu centrul de studii și căsuța copilăriei, se ridică o biserică din piatră, cu cărămizi frumos colorate. Odată trecut pragul întunecatului lăcaș de cult, privitorul este frapat de o imagine unicat. Pe zidăria interioară a bisericii, așa cum nicăieri în lume nu se găsește, sunt sfinți triști cu aureole negre. Toată biserica este dominată de acești îngeri și mucenici negri. „Este o pictură unicat în lume. Nicăieri sfinții nu au aureolele negre”, precizează specialistul Dănuț Huțu, directorul Direcției de Cultură și Patrimoniu din Botoșani.

Singura biserică din lume unde sfinții țin doliu

De ce sfinții au aureole negre? De ce au veșminte cernite și nu îmbrăcate în aur, ca pretutindeni unde avem de-a face cu pictură bisericească ortodoxă? Răspunsul vine tot de la specialiști. „Sfinții poartă doliu pentru Eminescu. Așa au fost concepuți. Aici, la Ipotești, după moartea poetului, până și mucenicii și tot cosmosul întruchipat aici poartă doliu, pentru destinul tragic al lui Eminescu”, spune eminescologul Valentin Coșereanu, cercetător la Memori-alul Ipotești. Printre sfinții cerniți, pe un perete lateral, privind la altar, se află imaginea unui tânăr de

20 de ani îmbrăcat și el în negru. Este chiar poetul Mihai Eminescu.

„Este singura biserică ortodoxă din lume, din ceea ce știu, care comemorează un poet, prin intermediul acestei picturi”, spune Dănuț Huțu.

Biserica lui Iorga pentru Eminescu.

Biserica are hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” și construcția ei a început în 1928. Cel care a dorit să facă o biserică închinată lui Eminescu la Ipotești, la 50 de ani de la moartea acestuia, a fost Nicolae Iorga. Istoricul a fost ajutat de Cezar Petrescu, care a inițiat o subscripție publică, pentru

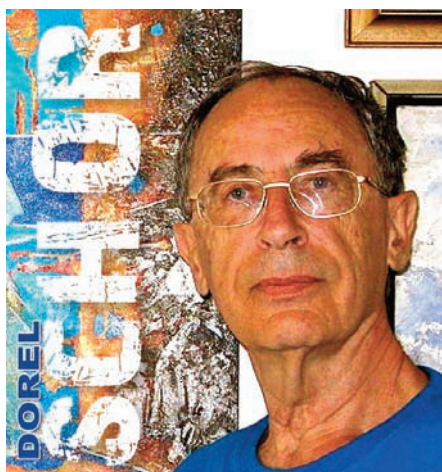
construirea edificiului. Din lipsă de fonduri, biserica a fost terminată abia în 1939, când a și fost inaugurată. Iorga a fost prezent la acel eveniment. Pictura, inclusiv celebrele aureole negre, au fost realizate de Petre Remus Troteanu, fiul unui preot din satul Ipotești. Sfinții, după cum spun și specialiștii, sunt atipici. Figurile lor nu sunt realizate strict după canoanele bisericești, ci sfinții sunt mai umani. Pe lângă Eminescu, pe un perete al bisericii este reprezentat și regele Carol al II-lea.

„Sfinții negrii”, luați la țintă de ruși.

Mausoleul ortodox închinat lui Eminescu a pățimit, însă, în timpul războiului. „Sfinții îndoliați” au atras atenția armatelor de ocupație. „Când au trecut soldații ruși în 1944, prin Ipotești, au tras cu mitralierele în biserică”, spune Valentin Coșereanu. Unii dintre aceștia au fost furioși că sfinții aveau aureole negre, și nu aurii, așa cum erau obișnuiți. L-au ciuruit cu mitralierele și pe Carol al II-lea.

Chipul lui Eminescu a scăpat, fiindcă nu a fost recunoscut de soldații ruși. Scăpată și de ruși, mai apoi de comuniști, biserica stârnește în prezent fascinația turiștilor. „Sunt foarte mulți turiști, mai ales străini, atrași de pictura din biserică. Sunt călători care vin special ca să o vadă”, spune și Miluța Jijie, directorul de la Ipotești. Sătenii sunt cei care vin duminică de duminică aici, la slujbă. Întră evlavioși și își fac cruce chiar și în fața lui Eminescu. „A fost un sfânt pentru poporul nostru”, își explică gestul un bătrân din Ipotești, venit să aprindă o lumânare.

FESTIVALUL INTERNATIONAL „ACASĂ LA CARAGIALE”

Vineri, 8 aprilie 2016, așa cum a fost publicat în Jurnalul Săptămânii, a avut loc în Sala Cinematecii din Tel Aviv comemorarea unui deceniu de la dispariția pictorului Baruch Elron, o personalitate cu totul specială în spațiul artei israeliene.

Lydia Elron, care l-a întovărașit cu devoțiune în întreaga viață și creație, s-a preocupat de organizarea acestui eveniment pentru readucerea pictorului în memorie. În cadrul reuniunii, opera acestui artist a fost pusă în lumină prin prezentarea susținută de dr. Dalia Hakker-Orion, cercetător în domeniul Artelor Plastice.

Publicul a putut urmări pe ecran imaginile unor tablouri din creația lui Baruch Elron, bucurându-se de interpretările bine documentate ale conferențierei. Domnia sa a subliniat vastele cunoștințe ale pictorului, din domeniile artelor, a literaturii, a mitologiei, dar și din domeniul științelor naturii.

Temele abordate de Baruch Elron au fost legate de povești din biografia sa. Trecerea fără oprire a timpului,

muzică, peisaje văzute prin fereastră, locul și viața femeii, au prins viață pe pânzele sale. Personaje și episoade din Biblie au apărut în pictura acestui artist de mare originalitate că personaje trăind în zilele noastre. Stilul pe care l-a abordat în pictura a fost denumit „realism fantastic”.

Pictorul Arie Lamdan, prieten și coleg de profesiune, a realizat în continuare o evocare a personalității lui Baruch Elron, a umorului său și a preocupărilor comune. Scurte momente muzicale din programul comemorării au fost interpretate la harpă de Sarah Ridy, sosită din Londra. Talentată muziciană a cucerit publicul cu frumusețea melodiilor baroc. Violonistul Gal Eckstein și violoncelistul Eyal Heyman au interpretat cu har din Invențiile numărul 1 și 4 de J.S.Bach.

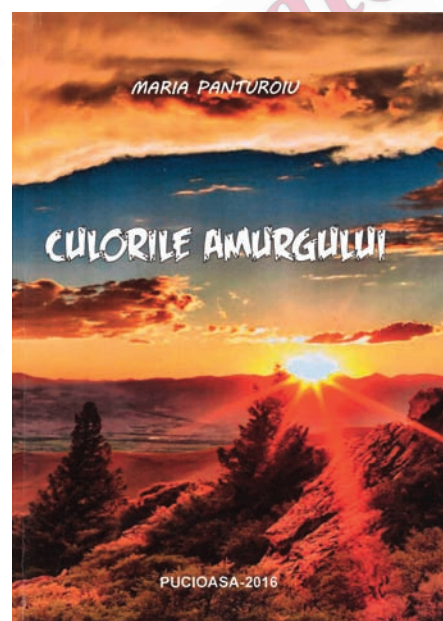
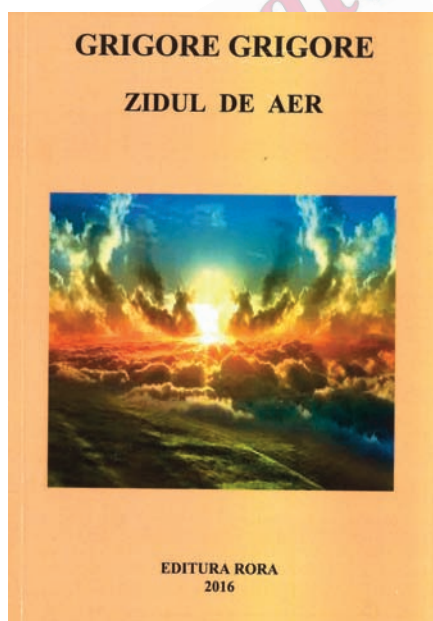
Lydia Elron a ales să

îmbogățească evenimentul cu un program muzical în amintirea soțului ei, care obișnuia și îi plăcea să asculte asemenea partituri. Ba mai mult, harpă și vioara au avut un loc special în amplele sale picturi.

Evenimentul s-a bucurat de participarea unui număr mare de prieteni ai familiei Elron, de personalități din domeniul artelor, reprezentanți ai Jurnalului Săptămânii și Revista Expres Magazin și, reprezentanți ai I.C.R. Tel Aviv. Au onorat evenimentul E.S. Andreea Păstarnac, Ambasador al României în Israel, Doamna Colette Avital și, Micha Harish, Președinte A.M.I.R. Comemorarea, organizată de Lydia Elron, soția și totodată muza pictorului, constituie un act de cultură, un omagiu spre neuitare, a unui magician al picturii.

Caragiale Biti. Comemorarea pictorului Baruch Elron. Tel Aviv

Cărți noi în biblioteca revistei Climate literare

